

Revizijsko poročilo

Oblikovanje, določanje in nadziranje cen obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja v Občini Brežice

POSLANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih razkritjih poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje poslovanje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

Revizijsko poročilo

Oblikovanje, določanje in nadziranje cen obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja v Občini Brežice

Številka: 321-2/2017/25

Ljubljana, 26. januarja 2018

Povzetek

Računsko sodišče je izvedlo revizijo učinkovitosti poslovanja Občine Brežice pri reguliranju cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja v obdobju od leta 2008 do leta 2012 in pri tem ocenjevalo, ali je Občina Brežice zagotovila ustrezen normativni okvir za oblikovanje cen obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja, ali je ustrezno določala cene obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja in ali jih je ustrezno nadzorovala. Računsko sodišče meni, da Občina Brežice v obdobju od leta 2008 do leta 2012 ni učinkovito regulirala cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja.

Občina Brežice ni zagotovila ustreznega normativnega okvira za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja. Z občinskimi predpisi ni določila načina in postopka za oblikovanje cen storitev gospodarskih javnih služb varstva okolja, zaradi česar ni zagotovila preglednih finančnih odnosov z izvajalci gospodarskih javnih služb in mehanizma za uravnavanje prihodkov in stroškov gospodarskih javnih služb varstva okolja ter za preprečevanje tveganja za dodeljene nedovoljene državne pomoči izvajalcem gospodarskih javnih služb. Občina Brežice do konca leta 2012 ni uskladila odlokov o načinu izvajanja posamezne gospodarske javne službe varstva okolja s predpisano metodologijo za oblikovanje cen storitev teh gospodarskih javnih služb. Z odloki o načinu izvajanja posamezne gospodarske javne službe varstva okolja je prenesla na izvajalce gospodarskih javnih služb določene naloge občine, ob tem pa ni določila načina financiranja teh nalog iz proračuna občine, kar pomeni, da so stroški teh nalog neupravičeno bremenili izvajalca gospodarskih javnih služb oziroma cene storitev gospodarskih javnih služb varstva okolja. Poleg tega je brez pravne podlage zaračunavala okoljsko takso za obremenjevanje okolja s komunalnimi odpadki.

Občina Brežice ni ustrezno določala cen storitev gospodarskih javnih služb varstva okolja, saj s splošnim aktom ni opredelila cenovne politike in postopka za nadzor financiranja in določitev cen storitev teh gospodarskih javnih služb. Občina ni utemeljila zavrnitve predlaganega povišanja cen, sklepa o povišanju cene zbiranja in odvoza komunalnih odpadkov in cene odlaganja ostankov komunalnih odpadkov pa ni objavila v uradnem glasilu občine v skladu z Zakonom o lokalni samoupravi.

Občina Brežice ni ustrezno nadzirala cen storitev gospodarskih javnih služb varstva okolja, saj s splošnim aktom ni opredelila načina in postopkov finančnega nadzora gospodarskih javnih služb varstva okolja oziroma poslovanja izvajalca gospodarskih javnih služb. Izvajalcu gospodarskih javnih služb tudi ni zagotovila pokritja vseh stroškov izvajanja gospodarskih javnih služb varstva okolja s sredstvi iz občinskega proračuna, zato ni obvladovala tveganja, da se je izguba posameznih gospodarskih javnih služb pokrivala z dobičkom drugih gospodarskih javnih služb oziroma da so se sredstva, prejeta pri opravljanju posamezne gospodarske javne službe, porabljala za dejavnosti tistih gospodarskih javnih služb, ki so poslovale z izgubo.

Računsko sodišče je od Občine Brežice zahtevalo *predložitev odzivnega poročila*, v katerem mora izkazati popravljalne ukrepe za odpravo ugotovljenih nesmotrnosti, podalo pa je tudi *priporočila* za vzpostavitev učinkovitejšega sistema reguliranja cen storitev gospodarskih javnih služb.

KAZALO

1. UVOD	8
1.1 OPREDELITEV REVIZIJE	8
1.2 PREDSTAVITEV REVIDIRANCA.....	9
1.3 REVIZIJSKI PRISTOP	10
2. UČINKOVITOST OBČINE PRI REGULIRANJU CEN STORITEV GJS VARSTVA OKOLJA	11
2.1 NORMATIVNI OKVIR ZA OBLIKOVANJE CEN STORITEV GJS VARSTVA OKOLJA.....	14
2.1.1 Občinski predpisi o izvajanju in financiranju GJS varstva okolja.....	25
2.1.1.1 Odlok o GJS.....	25
2.1.2 Naloge in cene storitev GJS oskrbe s pitno vodo	26
2.1.2.1 Strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge občine.....	28
2.1.2.2 Vodenje katastra javnega vodovoda	29
2.1.2.3 Izdajanje projektnih pogojev, soglasij, smernic in mnenj.....	29
2.1.2.4 Tarifi za priključitev in vzdrževanje priključka na javni vodovod (števnina)	30
2.1.2.5 Odvzem vode iz hidrantov.....	31
2.1.2.6 Cena oskrbe s pitno vodo in priključna moč	31
2.1.2.7 Diferencirani ceni oskrbe s pitno vodo.....	32
2.1.2.8 Vodno povračilo	32
2.1.2.9 Finančni viri iz proračuna občine in drugi viri GJS.....	33
2.1.3 Naloge in cene storitev GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode	33
2.1.3.1 Strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge ter vodenje katastra javne kanalizacije	36
2.1.3.2 Posebne storitve GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode.....	37
2.1.3.3 Priključna pristojbina.....	38
2.1.3.4 Diferencirani ceni za odvajanje in čiščenje odpadne vode.....	38
2.1.3.5 Plačilo za prevzem in ravnanje z blatom iz greznic in MKČN	39
2.1.3.6 Finančni viri iz proračuna občine in drugi viri GJS.....	39
2.1.4 Naloge in cene storitev GJS ravnanja s komunalnimi odpadki.....	40
2.1.4.1 Strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge občine ter vodenje katastra javne infrastrukture	44
2.1.4.2 Zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov, ki povzročajo čezmerno obremenitev okolja.....	45
2.1.4.3 Enotna cena storitev GJS s področja ravnanja s komunalnimi odpadki	45
2.1.4.4 Diferencirane cene in obračunske enote storitev ravnanja s komunalnimi odpadki	45

2.1.4.5	Okoljska taksa za obremenjevanje okolja s komunalnimi odpadki	47
2.1.4.6	Okoljska dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov	47
2.1.4.7	Zbiranje ločenih frakcij in kosovnih odpadkov	47
2.1.4.8	Prezemanje ločenih frakcij na javnih prireditvah.....	48
2.1.4.9	Stroški vzdrževanja in najema posod za odpadke	49
2.1.4.10	Finančni viri GJS iz proračuna občine in drugi viri.....	49
2.2	NORMATIVNI OKVIR ZA DOLOČANJE CEN STORITEV GJS VARSTVA OKOLJA.....	50
2.2.1	Odločanje občine o povišanju cen storitev GJS varstva okolja.....	50
2.3	NADZIRANJE CEN STORITEV GJS VARSTVA OKOLJA	51
2.3.1	Način in postopki nadzora nad financiranjem GJS varstva okolja	52
2.3.1.1	Povišanje cen komunalnih storitev	52
2.3.1.2	Subvencioniranje cen storitev GJS varstva okolja	53
2.3.1.3	Najemnina za uporabo javne infrastrukture	53
2.3.1.4	Letni načrti in poročila o izvajanju in financiranju GJS varstva okolja	55
3.	MNENJE	56
4.	ZAHTEVA ZA PREDLOŽITEV ODZIVNEGA POROČILA	59
5.	PRIPOROČILA	61
6.	PRILOGA	62

1. UVOD

Revizijo učinkovitosti poslovanja Občine Brežice (v nadaljevanju: občina) pri reguliranju cen obveznih občinskih gospodarskih javnih služb (v nadaljevanju: GJS) varstva okolja v obdobju od leta 2008 do leta 2012 smo izvedli na podlagi Zakona o računskem sodišču¹ (v nadaljevanju: ZRacS-1) in Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije². Sklep o izvedbi revizije³ je bil izdan 20. 9. 2011, sprememba sklepa o izvedbi revizije⁴ pa 10. 4. 2013.

Naša pristojnost je na podlagi izvedene revizije podati mnenje o učinkovitosti poslovanja občine pri reguliranju cen storitev obveznih občinskih GJS varstva okolja v obdobju od leta 2008 do leta 2012. Revizijo smo načrtovali in izvedli v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij⁵, tako da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenja.

1.1 Opredelitev revizije

Predmet revizije je bilo poslovanje občine pri reguliranju cen, to je pri oblikovanju, določanju in nadziranju cen storitev obveznih občinskih GJS varstva okolja v obdobju od leta 2008 do leta 2012, na področju naslednjih obveznih občinskih GJS varstva okolja iz prvega odstavka 149. člena Zakona o varstvu okolja⁶ (v nadaljevanju: ZVO-1)⁷:

- GJS oskrbe s pitno vodo,
- GJS odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode (v nadaljevanju: GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode),
- GJS zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov,
- GJS obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov ter
- GJS odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanje komunalnih odpadkov (v nadaljevanju: GJS odlaganje komunalnih odpadkov),

in sicer v delu, ki se nanaša na ureditev načina oblikovanja in določanja cen storitev navedenih obveznih občinskih GJS varstva okolja ter nadziranje cen storitev teh GJS v obdobju od leta 2008 do leta 2012.

¹ Uradni list RS, št. 11/01, 109/12.

² Uradni list RS, št. 91/01.

³ Št. 1206-1/2009/24.

⁴ Št. 1206-1/2009/48.

⁵ Uradni list RS, št. 43/13.

⁶ Uradni list RS, št. 39/06-UPB1, 70/08, 108/09, 48/12, 57/12.

⁷ Takšna opredelitev GJS je opredeljena v ZVO-1 od 11. 8. 2012 dalje na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 57/12).

Revizije z enakim predmetom smo sočasno izvajali še v petih občinah⁸. Poleg tega smo izvedli tudi revizijo vzpostavitve sistema reguliranja cen storitev GJS varstva okolja na državni ravni, kjer pa so bili revidiranci Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: vlada), ministrstvo, pristojno za okolje, ter ministrstvo, pristojno za gospodarstvo. Za vse navedene revizije bodo izdana ločena revizijska poročila.

Cilj revizije je bil izrek mnenja o učinkovitosti poslovanja občine pri reguliranju cen storitev GJS varstva okolja v obdobju od leta 2008 do leta 2012.

Učinkovitost poslovanja občine smo presojali tako, da smo ocenjevali ustreznost⁹:

- veljavnega normativnega okvira oziroma predpisanih:
 - dejavnosti in obveznosti (nalog) GJS varstva okolja,
 - značilnosti, vrst in obsega storitev GJS varstva okolja,
 - finančnih odnosov med občino in izvajalci GJS,
 - cen storitev GJS varstva okolja in načina njihovega oblikovanja,
 - postopkov, pogojev in meril za določanje cene nove storitve GJS varstva okolja in spreminjanje (povišanje ali znižanje) veljavne cene GJS varstva okolja ter
 - predhodnih (*ex-ante*) in naknadnih (*ex-post*) nadzornih mehanizmov;
- nadziranja oblikovanih in določenih cen storitev GJS varstva okolja.

Mnenje o učinkovitosti občine pri reguliranju cen storitev GJS varstva okolja smo oblikovali na podlagi odgovora na glavno revizijsko vprašanje, *ali je občina učinkovito regulirala cene storitev GJS varstva okolja*. Odgovor na glavno revizijsko vprašanje smo pridobili z odgovori na naslednja revizijska podvprašanja:

- ali je občina zagotovila ustrezen normativni okvir za oblikovanje cen storitev GJS varstva okolja;
- ali je občina ustrezno določala cene storitev GJS varstva okolja;
- ali je občina ustrezno nadzirala cene storitev GJS varstva okolja.

1.2 Predstavitev revidiranja

V skladu z 21. členom Zakona o lokalni samoupravi¹⁰ (v nadaljevanju: ZLS) občina samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena (izvirne naloge), ki jih določi s splošnim aktom občine ali so določene z zakonom. V skladu z 61. členom ZLS zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih v skladu z zakonom določi s svojim splošnim aktom, in tistih javnih služb, za katere je tako določeno z zakonom. Po prvem odstavku 149. člena ZVO-1 so obvezne občinske GJS varstva okolja:

- GJS oskrbe s pitno vodo,
- GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode,
- GJS zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov,
- GJS obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov,
- GJS odlaganje komunalnih odpadkov ter
- GJS urejanje in čiščenje javnih površin.

⁸ Občina Cankova, Občina Kanal ob Soči, Občina Komenda, Občina Selnica ob Dravi in Občina Šmarje pri Jelšah.

⁹ Izraz ustrežno v tem poročilu pomeni skladno s predpisi in usmeritvami okoljske in gospodarske politike v slovenskem in evropskem pravnem redu ter jasno (razumljivo), določno (nedvoumno), pregledno (sledljivo), popolno, upravičeno ali primerno (skladno z določenim namenom) in pravočasno.

¹⁰ Uradni list RS, št. 94/07-UPB2, 76/08, 79/09, 51/10.

Občina v okviru svojih pristojnosti, določenih v ZLS, Zakonu o gospodarskih javnih službah¹¹ (v nadaljevanju: ZGJS), Zakonu o javnih financah¹² (v nadaljevanju: ZJF) in ZVO-1, zagotavlja navedene GJS varstva okolja tako, da določa posamezne GJS in cene teh GJS, sprejema splošne akte, ki urejajo način njihovega izvajanja in financiranja, zagotavlja sredstva za njihovo izvajanje (delovanje), nadzira zagotavljanje in financiranje GJS ter gradi in vzdržuje objekte in naprave, potrebne za njihovo izvajanje.

Organi občine so občinski svet, župan in nadzorni odbor. Občina ureja zadeve iz svoje pristojnosti z odloki, odredbami, pravilniki in navodili, ki jih sprejema občinski svet.

Odgovorna oseba za poslovanje občine v obdobju, na katero se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije je Ivan Molan, župan občine.

1.3 Revizijski pristop

V skladu s posebno smernico INTOSAI¹³ o najboljši praksi v reviziji ekonomske regulacije – ISSAI 5230¹⁴ smo proučevali normativni okvir za izvajanje in zagotavljanje storitev ter financiranje GJS. Pri izvedbi revizije smo uporabili naslednje metode dela in načine pridobivanja revizijskih dokazov:

- proučevanje slovenskega in evropskega pravnega reda v delu, ki se nanaša na okolje, reguliranje in izvajanje GJS varstva okolja;
- proučevanje sprejetih predpisov in drugih aktov občine o načinu izvajanja GJS oskrbe s pitno vodo, GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode ter GJS s področja ravnanja s komunalnimi odpadki ter reguliranja cen storitev teh GJS;
- pregled in presoja podatkov iz evidenc občine o oblikovanih in določenih cenah storitev GJS varstva okolja;
- zbiranje, pregled in presoja dokumentacije in podatkov, na podlagi katerih je občina odločala in določala cene storitev GJS varstva okolja;
- primerjalna analiza pridobljenih podatkov in informacij ter
- metoda intervjuja in vprašalnika o poslovanju občine (pridobljene podatke v pisni obliki v zvezi z določanjem in nadzorom cen GJS varstva okolja smo uporabili kot revizijske dokaze).

¹¹ Uradni list RS, št. 32/93.

¹² Uradni list RS, št. 11/11-UPB4.

¹³ INTOSAI – International Organization of Supreme Audit Institutions.

¹⁴ ISSAI – International Standards of Supreme Audit Institutions (mednarodni standardi vrhovnih revizijskih institucij). Guidelines on Best Practice for the Audit of Economic Regulation, ISSAI 5230, [URL: <http://www.intosai.org>]. Smernico je pripravila delovna skupina za revidiranje privatizacije, na podlagi izkušenj vrhovnih revizijskih institucij pri revidiranju normativnega okvira za reguliranje gospodarskih dejavnosti in izvajanje nalog regulativnih organov v posameznih državah. Smernica v prvem delu predstavlja vzroke in namen regulacije GJS in pomen revizij vrhovnih revizijskih institucij za večjo učinkovitost pri zagotavljanju reguliranih storitev, tako v korist uporabnikov (prebivalcev) kot izvajalcev teh storitev. V drugem delu pa smernica podrobno predstavlja ključna področja revizije oziroma cilje in naloge regulatorja pri reguliranju izvajanja in financiranja GJS.

2. UČINKOVITOST OBČINE PRI REGULIRANJU CEN STORITEV GJS VARSTVA OKOLJA

Po 6. členu ZGJS občina zagotavlja opravljanje javnih služb v naslednjih oblikah:

- v režijskem obratu,
- v javnem gospodarskem zavodu,
- v javnem podjetju in
- z dajanjem koncesij.

Občina ureja način izvajanja, financiranja in nadziranja GJS varstva okolja z izdanimi občinskimi akti na podlagi 62. člena ZLS, 3., 7. in 8. člena ZGJS ter 11. člena Zakona o javno-zasebnem partnerstvu¹⁵, kadar se GJS izvaja v obliki koncesijskega razmerja ali javno-zasebnega partnerstva, ter četrtega odstavka 149. člena ZVO-1, po katerem mora občina urediti izvajanje GJS varstva okolja skladno s podzakonskimi predpisi iz tretjega odstavka 149. člena ZVO-1¹⁶ ter predpisi, ki urejajo GJS.

Po 71. členu ZJF občina upravlja javna podjetja, zavode in druge pravne osebe, ki jih je ustanovila zaradi izvajanja GJS in drugih dejavnosti v javnem interesu, tako da:

- usklajuje programe dela in finančne načrte ter financiranje dejavnosti teh pravnih oseb po potrjenih programih;
- nadzira poslovanje teh pravnih oseb;
- nadzira izvajanje odobrenih programov pravnih oseb,
- izvaja nadzor nad zadolževanjem teh pravnih oseb ter
- uveljavlja ustanoviteljske in druge pravice iz kapitalskih naložb (na primer sodeluje na skupščinah in v nadzornih svetih).

V skladu z 11. členom ZGJS občina na področju GJS opravlja strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge, in sicer neposredno v okviru ustrezne službe ali organa lokalne skupnosti. Po določbah prvega odstavka 12. člena ZGJS se strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge na področju GJS nanašajo zlasti na:

- razvoj, načrtovanje in pospeševanje GJS;

¹⁵ Uradni list RS, št. 127/06.

¹⁶ Nanašajo se na vrste dejavnosti, komunalnih odpadkov in nalog, ki se izvajajo v okviru GJS varstva okolja, ter metodologijo za oblikovanje cen, oskrbovalne standarde in tehnične, vzdrževalne, organizacijske ter druge ukrepe in normative za opravljanje teh javnih služb.

- investicijsko načrtovanje in gospodarjenje z objekti in napravami, potrebnimi za izvajanje GJS;
- postopke ustanavljanja in organiziranja javnih podjetij, javnih gospodarskih zavodov in režijskih obratov;
- postopke podeljevanja koncesij in izbire koncesionarjev;
- strokovni nadzor nad izvajalci GJS;
- financiranje GJS;
- določanje pogojev in dajanje soglasij k dovoljenjem za posege v prostor in okolje, če ti zadevajo infrastrukturne objekte in naprave GJS (če ni to kot javno pooblastilo preneseno na izvajalce GJS) ter
- dajanje predpisanih dovoljenj za priključitev na infrastrukturne objekte in naprave GJS (če ni to kot javno pooblastilo preneseno na izvajalce GJS).

V skladu z drugim odstavkom 12. člena ZGJS lahko občina naloge razvoja, načrtovanja in pospeševanja GJS ter investicijskega načrtovanja in gospodarjenja z objekti in napravami, potrebnimi za izvajanje GJS, poveri za to usposobljeni organizaciji ali podjetju, to je tudi izvajalcu GJS.

V obdobju od leta 2008 do leta 2012 je morala občina pri določanju normativnega okvira za oblikovanje in določanje cen storitev ter pri zagotavljanju financiranja GJS varstva okolja upoštevati izdane predpise na državni ravni:

- na podlagi tretjega odstavka 149. člena ZVO-1:
 - Pravilnik o oblikovanju cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja¹⁷ (v nadaljevanju: pravilnik o oblikovanju cen 2008) in
 - Pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja¹⁸ (v nadaljevanju: pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen 2009);
- na podlagi 9. člena Zakona o kontroli cen¹⁹ (v nadaljevanju: ZKC):
 - Uredbo o oblikovanju cen komunalnih storitev²⁰, Uredbo o oblikovanju cen komunalnih storitev²¹, Uredbo o oblikovanju cen komunalnih storitev²², s katerimi je vlada določila začasna mehanizma za oblikovanje in določanje cen storitev GJS varstva okolja (oziroma začasno obveznost pridobitve predhodnega soglasja vlade k ceni storitve GJS varstva okolja),
 - uredbe o določitvi najvišjih cen komunalnih storitev²³, s katerimi je vlada prepovedala povišanje oziroma zamrznila rast cen storitev GJS varstva okolja v obdobju od 28. 8. 2010 do 31. 12. 2012.

V skladu z določbami 3. člena ZGJS mora občina z odlokom predpisati način opravljanja posamezne GJS tako, da je zagotovljeno njeno izvajanje v okviru funkcionalno in prostorsko zaokroženih oskrbovalnih sistemov, ter skladno s predpisi, ki urejajo tehnične, oskrbovalne, stroškovne, organizacijske in druge

¹⁷ Uradni list RS, št. 79/08; veljal od 2. 8. 2008 do 7. 8. 2009.

¹⁸ Uradni list RS, št. 63/09; veljal od 8. 8. 2009 do 31. 12. 2012. S 1. 1. 2013 ga je nadomestila Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (v nadaljevanju: Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev GJS varstva okolja; Uradni list RS, št. 87/12, 109/12).

¹⁹ Uradni list RS, št. 51/06-UPB1.

²⁰ Uradni list RS, št. 38/07, 85/07; veljala od 27. 4. 2007 do 25. 4. 2008.

²¹ Uradni list RS, št. 41/08; veljala od 26. 4. 2008 do 24. 4. 2009.

²² Uradni list RS, št. 32/09; veljala od 25. 4. do 14. 8. 2009, veljati je prenehala na podlagi Uredbe o prenehanju veljavnosti Uredbe o oblikovanju cen komunalnih storitev (Uradni list RS, št. 61/09).

²³ Objavljene v Uradnih listih RS, št. 69/10, 12/11, 67/11, 14/12, 66/12.

standarde ter normative za opravljanje posamezne GJS varstva okolja. V skladu s 7. členom ZGJS mora občina v odlokih (med drugim) opredeliti tudi vire financiranja GJS in način njihovega oblikovanja.

Občina je kot ustanoviteljica javnega gospodarskega zavoda (21. člen ZGJS) ali javnega podjetja (26. člen ZGJS) pristojna za določanje cen storitev GJS. Po 11. členu Zakona o javno-zasebnem partnerstvu skladno s pogodbo o javno-zasebnem partnerstvu določa cene dobrin in storitev javno-zasebnega partnerstva oziroma daje soglasje k njim.

Ker ZVO-1 ne določa nalog, vrst in obsega storitev, ki jih GJS zagotavlja prebivalcem oziroma fizičnim osebam in gospodarskim subjektom (v nadaljevanju: uporabnik GJS), ter načina financiranja oziroma oblikovanja in določanja cen storitev GJS varstva okolja za izvajanje GJS varstva okolja, mora občina skladno z določbami pete alineje prvega odstavka 7. člena ter prvega odstavka 8. člena ZGJS v povezavi z določbami 59. člena ZGJS v odloku opredeliti način in postopke oblikovanja in določanja cen storitev GJS varstva okolja in drugih storitev in skladno z določbo 62. člena ZGJS²⁴ v aktu o ustanovitvi ter koncesijskem aktu prihodke, ki izvirajo iz opravljanja teh GJS oziroma so posledica opravljanja GJS in izvajalcu GJS zagotavljajo financiranje dodeljenih nalog.

V 5. členu je pravilnik o oblikovanju cen 2008 določal, da lahko izvajalec GJS v soglasju z lastnikom infrastrukture izvaja posebne storitve osebam, ki niso uporabniki storitev GJS, ali izvaja posebne storitve z uporabo javne infrastrukture, ki niso obvezne storitve GJS, ter da mora prihodke in stroške teh dejavnosti prikazovati (voditi) ločeno ter da je morala občina razliko med prihodki in stroški posebnih storitev nameniti za investicije v infrastrukturo za izvajanje GJS. Pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen 2009 pa je v 8. členu določal, da se morajo prihodki, ki jih je izvajalec dosegel s prodajo navedenih posebnih storitev, pri kalkulaciji lastne cene storitve GJS varstva okolja (v delu cene, ki se nanaša na ceno izvajanja GJS) upoštevati kot odbitne postavke, tako da je moral presežek prihodkov nad odhodki izvajanja teh storitev (ali neto prihodek) pokrivati stroške in zniževati ceno storitve teh GJS.

Učinkovitost občine pri reguliranju cen storitev GJS varstva okolja v obdobju od leta 2008 do leta 2012 smo presojali tako, da smo ocenjevali splošne občinske akte, pri čemer smo obravnavali:

- način in postopke (mehanizem) za oblikovanje cen storitev GJS varstva okolja oziroma:
 - obveznosti ali naloge posamezne GJS varstva okolja, zaradi katerih nastajajo upravičeni stroški (oziroma so povzročitelji ali vir stroškov GJS) ter ki opredeljujejo stroškovni okvir (vsebino/vrste, obseg in funkcionalne (namenske) skupine izvornih stroškov²⁵) oziroma stroškovne elemente cen storitev teh GJS;
 - storitve (oziroma stroškovne nosilce) posamezne GJS varstva okolja, ki se opravljajo in zaračunavajo uporabniku GJS;
 - postopke ter stroškovne in druge sestavine oziroma parametre (kriterije, merila) za oblikovanje (izračun) cen storitev GJS varstva okolja tako, da oblikovane cene zagotavljajo vračilo prekomernega ali pokritje prenizkega nadomestila za izvajanje teh GJS, dodeljenega izvajalcu GJS;

²⁴ 62. člen ZGJS določa, da se prihodki javnega gospodarskega zavoda, javnega podjetja ali koncesionarja, ki izvirajo iz opravljanja GJS, določijo z aktom o ustanovitvi javnega zavoda oziroma javnega podjetja, s koncesijskim aktom ali s pogodbo o vlaganju javnega kapitala.

²⁵ Izvirne vrste stroškov so stroški materiala, stroški storitev, stroški dela, amortizacija, stroški dajatev, ki so neodvisni od poslovnega izida in niso vezani na stroške (SRS 16.1 (2006)).

- način in postopke za določanje cen storitev GJS varstva okolja oziroma mehanizem za nadziranje financiranja GJS varstva okolja ter ocenjevanje in določanje obsega dodeljenega prekomernega nadomestila za izvajanje teh GJS (s ceno storitve GJS);
- nadzor financiranja in načina oblikovanja cen storitev GJS varstva okolja.

2.1 Normativni okvir za oblikovanje cen storitev GJS varstva okolja

Temeljno podlago za ureditev načina financiranja oziroma oblikovanja cen storitev GJS varstva okolja v občinskih predpisih so v obdobju od leta 2008 do leta 2012 predstavljali pravilnik o oblikovanju cen 2008, pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen 2009 ter Slovenski računovodski standardi²⁶ (v nadaljevanju: SRS (2006)), ki so določali pravila o računovodenju gospodarske dejavnosti (to je načrtovanje, merjenje in oblikovanje denarno in v naravnih merskih enotah izraženih podatkov o stanju in spremembah gospodarskih kategorij) ter so dopolnjevali in podrobneje opredeljevali določbe in opredelitve gospodarskih kategorij v predpisih o načinu financiranja dejavnosti GJS.

Poleg tega je normativni okvir za ureditev reguliranja cen storitev GJS varstva okolja predstavljala Pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti²⁷ (v nadaljevanju: PES), ki jo je s 1. 12. 2009 nadomestila Pogodba o delovanju Evropske unije²⁸ (v nadaljevanju: PDEU), ter na njuni podlagi sprejeta pravila, ki se nanašajo na notranji trg²⁹, varstvo konkurence in državno pomoč, vključno s sodno prakso Sodišča Evropske unije, ki je odločilno prispevala k oblikovanju evropskega normativnega okvira³⁰.

Storitve splošnega pomena so storitve, ki jih javni organi države članice razvrstijo kot storitve v splošnem interesu in se torej zanje uporabljajo posebne obveznosti javne službe. Pojem vključuje gospodarske dejavnosti in negospodarske storitve, pri čemer slednje niso predmet posebne zakonodaje Evropske unije ter jih pravila o notranjem trgu in konkurenci iz PES oziroma PDEU ne vključujejo. Storitve splošnega gospodarskega pomena (v nadaljevanju: SSGP), to so tudi storitve GJS po slovenskem pravnem redu, so gospodarske dejavnosti, ki se opravljajo v splošno javno korist in se na trgu brez javnega posredovanja ne bi opravljale (oziroma bi se opravljale pod drugačnimi pogoji v smislu kakovosti, varnosti, cenovne dostopnosti, enake obravnave ali splošnega dostopa). Obveznosti javne službe se naložijo izvajalcu s pooblastilom in na podlagi merila splošnega interesa, s čimer se zagotovi, da se služba opravlja pod pogoji, ki omogočajo izpolnjevanje njene naloge³¹.

Po prvem odstavku 87. člena PES oziroma prvem odstavku 107. člena PDEU je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica (ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih ali občinskih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko

²⁶ Uradni list RS, št. 118/05 (10/06-popr.), 58/06, 112/06, 3/07, 12/08, 119/08, 1/10, 90/10, 8/11, 2/12, 64/12. SRS 2006 so veljali do uveljavitve novih Slovenskih računovodskih standardov (2016) z dne 1. 1. 2016 (Uradni list RS, št. 95/15 (74/16-popr.), 23/17).

²⁷ UL C, št. 321 z dne 29. 12. 2006.

²⁸ UL C, št. 83 z dne 30. 3. 2010.

²⁹ Ali na pravico do ustanavljanja podjetij (49. člen PDEU) in svobodno opravljanje storitev (56. člen PDEU).

³⁰ Zadeva št. C-280/00 z dne 24. 7. 2003 – Altmark Trans GmbH (v nadaljevanju: zadeva Altmark).

³¹ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, Okvir kakovosti za storitve splošnega pomena v Evropi, COM(2011)900 z dne 20. 12. 2011.

izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga³²), nezdržljiva z notranjim trgovom, če prizadene trgovino med državami članicami (razen izjem, določenih v drugem in tretjem odstavku 87. člena PES oziroma 107. člena PDEU).

Temeljno podlago za določitev pravil za ugotavljanje združljivosti državne pomoči pri SSGP predstavlja zadeva Altmark, v kateri je sodišče odločilo, da nadomestilo³³ za javne storitve ali SSGP ne pomeni državne pomoči po 87. členu PES (oziroma 107. členu PDEU) pod pogojem, da so kumulativno izpolnjeni štirje pogoji (merila):

- (1) podjetje, ki prejme nadomestilo, mora dejansko izpolnjevati obveznosti javne službe, te obveznosti pa morajo biti jasno opredeljene;
- (2) parametre, na podlagi katerih se izračuna nadomestilo, je treba določiti vnaprej na objektivni in pregleden način;
- (3) nadomestilo ne sme presegati zneska, potrebnega za pokrivanje vseh ali nekaterih stroškov, ki nastanejo zaradi izpolnjevanja obveznosti javne službe, ob upoštevanju ustreznih prejemkov in zmernega (ali razumnega) dobička;
- (4) če podjetje, ki naj bi izpolnjevalo obveznosti javne službe, v danem primeru ni izbrano v skladu s postopkom oddaje javnih naročil³⁴, ki naj bi omogočil izbiro ponudnika, sposobnega, da te storitve zagotovi po najnižjih stroških, je treba stopnjo potrebnega nadomestila določiti na podlagi analize stroškov, ki bi nastali v povprečnem, dobro vodenem in ustrezno opremljenem podjetju³⁵.

Sodišče je v zadevi Altmark odločilo, če nadomestilo za javne storitve ali SSGP ne izpolnjuje prej navedenih pogojev in so izpolnjeni splošni pogoji za državno pomoč po prvem odstavku 87. člena PES (oziroma prvem odstavku 107. člena PDEU), nadomestilo pomeni državno pomoč, ki jo je treba v skladu s tretjim odstavkom 88. člena PES (oziroma tretjim odstavkom 108. člena PDEU) prigrasiti Evropski komisiji, da odloči, ali je državna pomoč dovoljena oziroma združljiva z notranjim trgovom.

³² Ožje je izraz državna pomoč opredeljen v 3. členu ZJF, po katerem so državne pomoči samo izdatki in zmanjšani prejemki države oziroma občine, ki pomenijo korist za prejemnika pomoči in mu tako zagotavljajo prednost pred konkurenti in so namenjeni za financiranje in sofinanciranje programov v institucionalnih enotah, ki se ukvarjajo s tržno proizvodnjo blaga in storitev.

³³ V zadevi Altmark pojem nadomestilo ni bil obrazložen, se pa uporablja v zvezi z nadomestilom, ki se izplača po Uredbi Sveta (EGS) št. 1191/69 z dne 26. junija 1969 o ukrepanju držav članic glede obveznosti javne službe v železniškem in cestnem prometu ter prometu po celinskih plovih poteh (UL L, št. 156 z dne 28. 6. 1969), ki je bila spremenjena z Uredbo Sveta (EGS) št. 1893/91 z dne 20. junija 1991 (UL L, št. 169 z dne 20. 6. 1991).

³⁴ Za izpolnjevanje četrtega pogoja (merila) iz sodbe v zadevi Altmark (poleg odprtega postopka) zadostuje tudi omejeni postopek, razen če je zainteresiranim izvajalcem onemogočeno sodelovanje v razpisu brez utemeljenih razlogov. Po drugi strani konkurenčni dialog ali postopek s pogajanjem po predhodni objavi pritožbenemu organu podeljuje široko diskrecijsko pravico in lahko omejuje sodelovanje zainteresiranih subjektov, zato se lahko le v izjemnih primerih šteje za zadostnega za izpolnjevanje četrtega pogoja iz sodbe v zadevi Altmark. Postopek s pogajanjem brez predhodne objave obvestila o naročilu ne more zagotoviti, da se v postopku izbere ponudnik, ki lahko navedene storitve opravlja z najnižjimi stroški za Skupnost (Sporočilo Komisije o uporabi pravil Evropske unije o državni pomoči za nadomestilo, dodeljeno za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena, UL C, št. 8 z dne 11. 1. 2012).

³⁵ Pojem dobro vodeno podjetje vključuje upoštevanje nacionalnih, mednarodnih ali računovodskih standardov Evropske unije.

Pogoji (merila) iz zadeve Altmark predstavljajo tudi temeljne usmeritve za sistemsko enotno ureditev oblikovanja, določanja in nadziranja cen storitev GJS v slovenskem pravnem redu zaradi izognitve tveganju, da je bilo izvajalcu GJS dodeljeno prekomerno nadomestilo za izvajanje GJS ali nedovoljena (nezdružljiva) državna pomoč. Nanašajo se namreč na pogoje financiranja GJS in skušajo preprečiti izkrivljanje konkurence zaradi financiranja iz javnih sredstev ali podobnih ugodnosti, ki jih dodelijo državni (ali občinski) subjekti podjetjem, ki opravljajo gospodarsko dejavnost (to je kakršna koli dejavnost, v okviru katere se na trgu ponujajo blago in storitve).

Evropska komisija je v letu 2005 za dovoljeno ali združljivo pomoč določila državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve ali SSGP, in sicer z:

- Odločbo št. 2005/842/ES³⁶ (v nadaljevanju: odločba Komisije), ki je določala pogoje za presojo združljivosti državne pomoči v obliki nadomestila³⁷ za javne storitve z drugim odstavkom 86. člena PES, ki je ni bilo treba predhodno priglasiti Evropski komisiji³⁸, če so bili izpolnjeni določeni pogoji iz te odločbe, in
- Okvirom Skupnosti za državne pomoči v obliki nadomestila za javne storitve³⁹ (v nadaljevanju: okvir Skupnosti), ki je določil pogoje za presojo združljivosti državne pomoči v obliki nadomestila za javne storitve, ki niso bile zajete z odločbo Komisije in jih je bilo treba priglasiti zaradi večje nevarnosti izkrivljanja konkurence.

Evropska komisija je 20. 12. 2011 sprejela nova pravila o državni pomoči v obliki nadomestila za javne storitve ali SSGP, ki so nadomestila odločbo Komisije in okvir Skupnosti in ki poleg tega, da določajo pogoje za oceno združljivosti državne pomoči v obliki nadomestila za javne storitve ali SSGP, tudi pojasnjujejo ključna načela državne pomoči in v teh pravilih uporabljene osnovne pojme, na primer razliko med gospodarsko⁴⁰ in negospodarsko dejavnostjo⁴¹, razmerje med pravili o državni pomoči in pravili na področju javnih naročil, da bi nacionalnim, regionalnim in lokalnim oblastem olajšala uporabo teh pravil, ter uvajajo preprostejša pravila za SSGP, ki so majhne, lokalnega pomena ali sledijo posebnim

³⁶ Odločba Komisije z dne 28. 11. 2005 o uporabi člena 86 (2) Pogodbe ES za državne pomoči v obliki nadomestila za javne storitve, dodeljene nekaterim podjetjem, pooblaščenim za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena, UL L, št. 312 z dne 29. 11. 2005.

³⁷ V odločbi Komisije pojem nadomestilo ni bil obrazložen.

³⁸ Iz obveznosti priglasitve so bila na primer izvzeta nadomestila za javne storitve, dodeljena podjetjem, katerih povprečni letni promet pred obdavčitvijo, ki je vključeval vse dejavnosti, ni presegal 100 milijonov evrov (v obdobju dveh finančnih let pred letom, v katerem je bila SSGP dodeljena) in letno nadomestilo za zadevno storitev ni presegalo 30 milijonov evrov, ter nadomestila za javne storitve, dodeljena bolnišnicam in podjetjem za socialna stanovanja.

³⁹ UL C, št. 297 z dne 29. 11. 2005.

⁴⁰ Gospodarska dejavnost je kakršna koli dejavnost, v okviru katere se na trgu ponujajo blago in storitve. Da bi določena storitev lahko štela za gospodarsko dejavnost v skladu s pravili notranjega trga (prost pretok storitev in svoboda ustanavljanja), mora biti plačljiva. Vendar ni nujno, da storitev plačajo tisti, ki imajo od nje koristi. Gospodarska narava storitve ni odvisna od pravnega statusa ponudnika storitve (kot je na primer neprofitni organ) ali narave storitve, ampak od načina, kako je neka storitev dejansko zagotovljena, organizirana in financirana.

⁴¹ Negospodarske dejavnosti (ali storitve) so na splošno dejavnosti, ki so neločljivo povezane s posebnimi pravicami uradnega organa in jih izvaja država (občina), to je kadar država izvaja javna pooblastila ali kadar organi, ki izvirajo iz države, svoje dejavnosti opravljajo kot javni organi.

družbenim ciljem. Nova pravila sestavljajo naslednji štirje instrumenti, ki veljajo za vse organe (nacionalne, regionalne, lokalne), ki dodeljujejo nadomestila za javne storitve ali SSGP:

- Sporočilo Komisije o uporabi pravil Evropske unije o državni pomoči za nadomestilo, dodeljeno za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena, ki pojasnjuje ključne pojme, ki se upoštevajo pri uporabi pravil o državni pomoči v obliki nadomestila za javne storitve ali SSGP.
- Sklep št. 2012/21/EU⁴² (v nadaljevanju: sklep Komisije), ki je dne 31. 1. 2012 nadomestil odločbo Komisije in ki določa pogoje, pod katerimi za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve ali SSGP ne velja obveznost predhodne priglasitve v skladu s tretjim odstavkom 108. člena PDEU, saj se lahko šteje, da je državna pomoč združljiva z drugim odstavkom 106. člena PDEU.

Sklep Komisije je poleg bolnišnic in socialnih stanovanj iz obveznosti priglasitve izvzel številne socialne storitve, za druge SSGP pa je prag za priglasitev s 30 milijonov evrov (po odločbi Komisije) znižal na 15 milijonov evrov. Po drugem in tretjem odstavku 2. člena sklepa Komisije se ta sklep uporablja le, če obdobje, za katero je podjetje pooblaščen za opravljanje SSGP, ne presega desetih let. Če obdobje pooblastitve presega deset let, se ta sklep uporablja le, kadar mora izvajalec službe ali dejavnosti splošnega gospodarskega pomena zagotoviti veliko naložbo, ki se mora amortizirati v daljšem obdobju v skladu s splošno veljavnimi računovodskimi načeli. Če med obdobjem pooblastitve pogoji za uporabo tega sklepa niso več izpolnjeni, se pomoč priglasijo v skladu s tretjim odstavkom 108. člena PDEU.

- Sporočilo Komisije – Okvir Evropske unije za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve (2011)⁴³ (v nadaljevanju: okvir Unije), ki je z 31. 1. 2012 nadomestil okvir Skupnosti, za ocenjevanje visokih zneskov nadomestil za javne storitve, ki jih je treba priglasiti Evropski komisiji. Okvir Unije je uvedel:
 - natančnejšo metodologijo za določitev zneska nadomestila ali neto stroškov izpolnjevanja obveznosti javne storitve⁴⁴ (tako imenovano metodologijo NAC⁴⁵);
 - zahtevo, da države članice uvedejo spodbude za učinkovitost izvajanja SSGP;
 - zahtevo, da javni organi upoštevajo pravila o javnem naročanju ob pooblastitvi izvajalca SSGP za opravljanje javne storitve⁴⁶, in
 - zahtevo, da izvajalci SSGP spoštujejo Direktivo Komisije 2006/111/ES o preglednosti finančnih odnosov med državami članicami in javnimi podjetji ter o finančni preglednosti znotraj določenih podjetij⁴⁷.

⁴² Sklep Komisije z dne 20. 12. 2011 o uporabi člena 106(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve, dodeljenega nekaterim podjetjem, pooblaščenim za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena, UL L, št. 7 z dne 11. 1. 2012.

⁴³ UL C, št. 8 z dne 11. 1. 2012.

⁴⁴ V skladu z metodologijo neto stroškov izpolnjevanja obveznosti javne storitve se dejanski ali pričakovani neto stroški, potrebni za izpolnjevanje obveznosti javne storitve, izračunajo kot razlika med celotnimi neto stroški izbranega izvajalca javne storitve ter neto stroški ali dobičkom njegove druge (tržne) dejavnosti.

⁴⁵ Angl.: *Net Avoided Cost*.

⁴⁶ To vključuje spoštovanje načel preglednosti, enakega obravnavanja in nediskriminacije, ki izhajajo neposredno iz PDEU in sekundarnega prava Evropske unije.

⁴⁷ UL L, št. 318 z dne 17. 11. 2006.

V skladu z metodologijo NAC⁴⁸ se dejanski ali pričakovani neto stroški⁴⁹, potrebni za izpolnjevanje obveznosti GJS, izračunajo kot razlika med neto stroški izbranega izvajalca GJS, kadar izpolnjuje obveznosti GJS, ter njegovimi neto stroški ali dobičkom, če deluje brez navedenih obveznosti (to so stroški in dobiček tiste tržne dejavnosti, ki bi jo gospodarski subjekt izvajal tudi v primeru, če ne bi izvajal GJS oziroma drugih nalog po pooblastilu javnega organa). Če izračun po metodologiji NAC ni izvedljiv, se lahko uporabi tudi tako imenovana metoda na podlagi razporeditve stroškov, po kateri se neto stroški, potrebni za izpolnjevanje obveznosti GJS, izračunajo kot razlika med stroški in prihodki izbranega izvajalca pri izpolnjevanju obveznosti GJS, kot so določeni in ocenjeni v aktu o pooblastitvi. Pozornost je treba nameniti tudi pravilni oceni stroškov, ki bi se jim izvajalec GJS po pričakovanju lahko izognil, in prihodkov, ki jih ne bi imel, če ne bi izpolnjeval obveznosti javne storitve. Pri izračunu neto stroškov je treba oceniti koristi, ki jih ima izvajalec GJS, vključno z nematerialnimi koristmi, če je to mogoče.⁵⁰

Če pravila o javnem naročanju ali preglednosti finančnih odnosov med javnimi organi in izvajalci GJS niso upoštevana, Evropska komisija šteje, da državna pomoč vpliva na razvoj trgovine na notranjem trgu v obsegu, ki je v nasprotju z interesi Evropske unije in ni združljiva z drugim odstavkom 106. člena PDEU.

- Uredba Komisije (EU) št. 360/2012 z dne 25. aprila 2012 o uporabi členov 107. in 108. Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* za podjetja, ki opravljajo storitve splošnega gospodarskega pomena⁵¹ (v nadaljevanju: uredba *de minimis* za SSGP), ki določa, da se za pomoč *de minimis*⁵² šteje, da ne izpolnjuje vseh meril iz prvega odstavka 107. člena PDEU in je zato izvzeta iz obveznosti priglasitve po tretjem odstavku 108. člena PDEU, če skupen znesek pomoči ne presega 500.000 evrov v katerem koli obdobju treh proračunskih let.

Po osmem odstavku 2. člena uredbe *de minimis* za SSGP ponudnik (ali izvajalec GJS) za isto SSGP ne sme prejeti nadomestila na podlagi sklepa ali okvira za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve ter hkrati na podlagi navedene uredbe, saj bi to povzročilo prekomerno nadomestilo.

Občina je morala s splošnimi akti urediti vsa pravna razmerja, ki se nanašajo na izvajanje in financiranje GJS v skladu z ekonomskimi in finančnimi načeli in pogoji tako, da je izvajalcu GJS zagotovila pokritje vseh upravičenih stroškov, ki nastajajo pri izvajanju GJS, uporabnikom GJS pa pod enakimi pogoji kakovostne, zanesljive, varne in cenovno dostopne storitve GJS. Pri tem je morala občina upoštevati tudi pravila o državni pomoči v obliki nadomestila za javne storitve v odločbi Komisije oziroma sklepu Komisije, ki določata štiri kumulativne pogoje ali merila iz sodbe v zadevi Altmark, ki morajo biti izpolnjena, da nadomestilo za javne storitve (oziroma prihodek izvajalca GJS, dosežen z regulirano ceno storitve GJS) ne pomeni državne pomoči po 87. členu PES oziroma 107. člena PDEU, oziroma pogoje,

⁴⁸ Navodila o uporabi metodologije NAC so v Prilogi 4 k Direktivi 2002/22/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o univerzalni storitvi in pravicah uporabnikov v zvezi z elektronskimi komunikacijskimi omrežji in storitvami, UL L, št. 108 z dne 24. 4. 2002 (26. točka okvira Unije).

⁴⁹ To so neto stroški, kot so določeni v 25. točki okvira Unije, ali stroški, zmanjšani za prihodke, kadar metodologije NAC ni mogoče uporabiti (21. točka okvira Unije).

⁵⁰ 25. točka okvira Unije.

⁵¹ UL L, št. 114 z dne 26. 4. 2012.

⁵² Pomeni manjši znesek pomoči, ki nima potencialnega vpliva na konkurenco in trgovino med državami članicami.

pod katerimi je državna pomoč dodeljena podjetju, pooblaščenem za opravljanje SSGP (storitev GJS), združljiva z notranjim trgov in izvzeta iz obveznosti priglasitve Evropski komisiji. Iz določb 4. člena odločbe Komisije in 4. člena sklepa Komisije izhaja, da je morala občina s splošnimi akti urediti način financiranja GJS varstva okolja (s ceno storitve GJS in sredstvi občinskega proračuna) oziroma določiti zlasti:

- naravo oziroma vsebino in trajanje obveznosti (nalog) GJS;
- podjetje (izvajalca GJS) in ozemlje ali področje, na katerem se izvaja GJS;
- vrsto vseh izključnih ali posebnih pravic, ki jih je dodelila izvajalcu GJS;
- parametre oziroma opis mehanizma nadomestila in meril za izračun, nadzor in pregled nadomestila;
- dogovore oziroma mehanizem za preprečevanje kakršnega koli prekomernega nadomestila in za njegovo vračilo (izterjavo);
- v skladu s točko f) 4. člena odločbe Komisije tudi sklic na sklep Komisije.

V skladu z določbami 5. člena odločbe Komisije in 5. člena sklepa Komisije je morala občina pri urejanju načina financiranja GJS varstva okolja upoštevati predvsem, da:

- znesek nadomestila ne sme presežati zneska, ki je nujen za pokrivanje (neto) stroškov (oziroma presežka stroškov nad prihodki), nastalih pri izpolnjevanju obveznosti GJS, vključno z zmernim dobičkom;
- mora izračun upravičenih stroškov temeljiti na splošno veljavnih načelih stroškovnega računovodstva;
- prihodek, ki se upošteva v izračunu nadomestila, vključuje celotni prihodek, ki ga je ustvarila SSGP (oziroma storitev GJS), in tudi prihodke drugih dejavnosti (katerih storitve niso SSGP in ki jih izvajalec GJS ne bi izvajal, če mu ne bi bila dodeljena pravica za izvajanje GJS) ter druge ugodnosti oziroma prihodke iz državnih sredstev.

V skladu s SRS 16 (2006), ki se je uporabljal v obdobju, na katero se nanaša revizija, pri knjigovodskem evidentiranju, obračunavanju in razkrivanju poslovnih stroškov v stroškovnem računovodstvu, se stroški pripoznajo po stroškovnih mestih⁵³ in stroškovnih nosilcih⁵⁴ glede na to, kje in zakaj se pojavljajo. Stroškovni nosilec je poslovni učinek, zaradi katerega se pojavijo stroški in s katerim jih je treba tudi povezovati. Poslovni učinki, namenjeni prodaji ali vključevanju med osnovna sredstva istega podjetja, so končni stroškovni nosilci, drugi poslovni učinki pa so začasni stroškovni nosilci. Kot začasni stroškovni nosilci se štejejo tudi storitve proizvajalne, nakupne oziroma prodajne službe ali splošnih služb, ki se razporejajo na končne stroškovne nosilce pri obračunavanju stroškov na podlagi sestavin dejavnosti (nalog, aktivnosti). Stroški po izvornih vrstah⁵⁵ so lahko neposredni ali posredni stroški⁵⁶ stroškovnih mest in stroškovnih nosilcev; stroški, ki se zberejo na različnih stroškovnih mestih, so že stroški po namenskih (funkcionalnih) skupinah. Stroški po izvornih vrstah se razporejajo po stroškovnih mestih, ki omogočajo

⁵³ Stroškovno mesto je namensko, prostorsko ali stvarno zaokrožen del podjetja, na katerem ali v zvezi s katerim se pri poslovanju pojavljajo stroški, ki jih je mogoče razporejati na posamezne začasne ali končne stroškovne nosilce in je zanje nekdo odgovoren (SRS 16.21 (2006)).

⁵⁴ Stroškovni nosilec je lahko celotna količina istovrstnih ali sorodnih poslovnih učinkov obračunskega obdobja oziroma niz poslovnih učinkov obračunskega obdobja, posamezen poslovni učinek ali del poslovnega učinka (SRS 16.21 (2006)).

⁵⁵ Stroški materiala, stroški storitev, stroški amortizacije, stroški dela in stroški dajatev ter lahko tudi finančni stroški.

⁵⁶ Stroški, ki jih na podlagi izvornih listin še ni mogoče razporediti na stroškovno mesto, temveč se razporejajo na posamezna stroškovna mesta na podlagi vnaprej opredeljenih ključev oziroma kriterijev ali sodil.

najmanj ločeno spremljanje stroškov proizvodjanja, stroškov nakupovanja, stroškov prodajanja in stroškov skupnih služb ter tudi kasnejše ločeno ugotavljanje stroškov po področnih in območnih odsekih oziroma mestih odgovornosti⁵⁷ in poslovno-izidnih mestih odgovornosti⁵⁸. Pri oblikovanju stroškovnih mest je treba upoštevati popolno razporeditev stroškov, ki odpadejo na posamezne poslovne učinke (stroškovne nosilce), ter zagotoviti pregled gibanja stroškov na ožjih področjih odgovornosti (stroškovnih mestih odgovornosti oziroma poslovno-izidnih mestih) za njihovo nastajanje in za potek poslovnega procesa⁵⁹. Izbira metode vključevanja stroškov v poslovne učinke obračunskega obdobja je odvisna od tega, ali je namen kalkuliranja dobiti podlago za vrednotenje zalog proizvodov oziroma nedokončane proizvodnje ali podlago za oblikovanje ali presojanje prodajnih cen⁶⁰. Če se na vse poslovne učinke kot stroškovne nosilce določenega obračunskega obdobja razporedijo vsi stroški, gre za ugotavljanje polne lastne (ali stroškovne) cene količinske enote poslovnega učinka. Razlika med prodajno in lastno ceno je dobiček, ki se običajno namenja za izplačilo lastniku ali za nadaljnji razvoj podjetja⁶¹.

Prodajna cena proizvoda ali storitve po SRS 18.4 (2006) je plačilo kupca ali prodajna vrednost proizvoda (storitve), navedena na računu ali drugem dokumentu (brez DDV in drugih dajatev), po kateri se merijo prihodki od prodaje gospodarskega subjekta. Praviloma se prodajna cena oblikuje na enoto proizvoda (storitve) tako, da pokriva:

- vse neposredne stroške, nastale zaradi proizvodnje ali izdelave proizvoda oziroma opravljanja storitev,
- ustrezen del posrednih stroškov⁶² in
- dobiček.

Predpisani davki in druge dajatve ali drugi zneski, zbrani v korist tretjih oseb, niso sestavina prodajne cene proizvoda (storitve) oziroma prihodkov od prodaje proizvodov (storitev). S kalkulacijo⁶³ se ugotavlja lastna (stroškovna) ter presoja prodajna in končna (maloprodajna) cena na enoto proizvoda ali storitve tako, da se na posamezne vrste stroškovnih nosilcev razporedijo vsi neposredni stroški, posredni stroški, dobiček in davki. V skladu s SRS 20.13–14(2006) je treba pri vsakem računovodskem predračunu opredeliti poslovne predpostavke, na katerih je zasnovan, in način njihovega upoštevanja pri izračunavanju, metodika predračunavanja pa mora biti usklajena z metodiko istovrstnega obračunavanja.

⁵⁷ Mesto odgovornosti je mesto v hierarhičnem organizacijskem ustroju, ki ga zaseda ga nosilec odgovornosti, ki odgovarja ne samo za stroške, nastale na tem mestu odgovornosti, temveč tudi za nastale stroške na podrejenih mestih odgovornosti (SRS 16.21 (2006)).

⁵⁸ Poslovno-izidno mesto odgovornosti (dobičkovno mesto odgovornosti) je mesto odgovornosti, na katerem poslovodnik odloča in odgovarja znotraj svojih pooblastil v zvezi z načrtovanimi ali nastalimi stroški (odhodki) in prihodki oziroma v zvezi z načrtovanim ali obračunanim poslovnim izidom (SRS 20.31 (2006) in SRS 23.8–11 (2006)).

⁵⁹ SRS 16.2–4, SRS 16.7 in SRS 16.21 (2006).

⁶⁰ SRS 16.11 (2006).

⁶¹ SRS 16.31 (2006).

⁶² Posredni stroški so stroški, ki jih ne moremo neposredno pripisati ali povezati s stroškovnim nosilcem (poslovnim učinkom); na posamezne dejavnosti in stroškovne nosilce jih razporejamo na podlagi vnaprej opredeljenih kriterijev ali sodil (ključev).

⁶³ Kalkulacija je lahko predračunska ali obračunska. Predračunska kalkulacija se sestavi na podlagi načrtovanih velikosti (količina, vrednost) v prihodnjem obračunskem obdobju, obračunska kalkulacija pa na podlagi uresničenih velikosti v preteklem obračunskem obdobju (SRS 16.15 (2006)).

Tabela 1: Kalkulacija lastne (stroškovne), prodajne in končne cene na enoto proizvoda (storitve)

Št.	Elementi cene
1.	+ Neposredni materialni stroški (izdelavni material)
2.	+ Neposredni stroški dela (plače, stroški povračil zaposlencem)
3.	+ Drugi neposredni stroški (na primer neposredna amortizacija, neposredni stroški prodaje)
4.	= SKUPNI NEPOSREDNI STROŠKI NA ENOTO PROIZVODA/STORITVE
5.	+ Posredni proizvodjalni stroški (na primer posredna amortizacija, vzdrževanje osnovnih sredstev)
6.	+ Posredni stroški nabave, uprave in prodaje
7.	= LASTNA (STROŠKOVNA) CENA NA ENOTO PROIZVODA/STORITVE
8.	+ Dobiček na enoto proizvoda/storitve
9.	= PRODAJNA CENA PROIZVODA/STORITVE
10.	+ DDV
11.	+ Drugi davki, prispevki, takse
12.	= PRODAJNA CENA Z DAVKI (končna ali maloprodajna cena)

Vir: SRS 16 (2006) in SRS 18 (2006).

Metodika oblikovanja prodajnih cen proizvodov ali storitev je običajno poslovna skrivnost gospodarskih subjektov, na splošno pa v praksi velja, da se glede na organiziranost dejavnosti in hierarhijo poslovno-izidnih mest pri oblikovanju cene proizvoda ali storitve temeljne (glavne) dejavnosti gospodarskega subjekta (oziroma končnega stroškovnega nosilca) upoštevajo tudi neto prihodki⁶⁴ dopolnilne dejavnosti, ki imajo naravo končnih stroškovnih nosilcev in se proizvajajo hkrati ali so posledica proizvodnje proizvoda ali storitve glavne dejavnosti in ki v kalkulaciji cene pokrivajo upravičene stroške oziroma znižujejo osnovo (to je vsoto stroškov in dobička) za izračun prodajne cene proizvoda ali storitve glavne dejavnosti.

Na enak način se morajo oblikovati tudi cene storitev GJS varstva okolja, kar izhaja tudi iz določb 5. člena sklepa Komisije, po katerih se nadomestilo za izvajanje SSGP oziroma upravičeni prihodek s ceno storitve SSGP izračuna z upoštevanjem (neto) prihodkov drugih dejavnosti izvajalca SSGP (to je tistih dejavnosti, ki jih ne bi izvajal, če ne bi zagotavljal SSGP) in vseh drugih prihodkov oziroma ugodnosti iz državnih sredstev.

V skladu s SRS 35 (2006), ki je obravnaval posebnosti računovodenja na področju izvajanja GJS, je moralo javno podjetje posebej izkazovati sredstva, ki so se uporabljala neposredno za opravljanje posameznih GJS (in po posamezni GJS), in posebej sredstva, ki so se uporabljala neposredno za opravljanje drugih dejavnosti. Kadar je javno podjetje opravljal več dejavnosti, je moralo stroške in odhodke izkazovati po

⁶⁴ Neto prihodek je vrednost presežka prihodkov nad odhodki.

posameznih GJS in drugih dejavnostih; za vsako GJS je moralo oblikovati poslovno-izidno mesto, za katero je ločeno ugotavljalo prihodke ter na njem nastale in njemu prisojene stroške. Poleg tega je moralo javno podjetje določiti ustrezne stroškovne nosilce in nanje na podlagi izračunov razporejati stroške⁶⁵. Računovodske usmeritve v SRS 35.20–21 (2006) so določale, da so prihodki javnega podjetja vsi zneski od prodaje proizvodov oziroma storitev ne glede na to, kdo je plačnik, ter da prispevki, takse oziroma druga plačila, ki jih je javno podjetje na podlagi zakona pobiralo za državo ali občino, niso prihodki javnega podjetja; prihodki od poslovanja javnega podjetja so bili tudi državne podpore, razen tistih, ki se začasno izkazujejo kot dolgoročno odloženi prihodki; namenske podpore je javno podjetje uvrščalo med prihodke, ko so nastali stroški oziroma odhodki, za pokritje katerih so bile dane. Po SRS 35.22 (2006) je javno podjetje uvrščalo med prihodke od poslovanja tudi prispevke posameznikov, krajevnih skupnosti in drugih oseb za vzdrževanje objektov in naprav ter za opravljanje GJS, razen če je bilo z zakonom ali odlokom posebej določeno, da so prispevki namenski; namenske prispevke, ki niso bili vključeni v ceno proizvoda ali storitve, pa je javno podjetje uvrščalo med prihodke, ko so nastali stroški oziroma odhodki, za pokritje katerih so bili zbrani. Po SRS 35.24–25 (2006) je moralo javno podjetje ugotavljati dobiček ali izgubo za posamezne GJS, druge dejavnosti, ki jih je opravljal, in za podjetje kot celoto. Izgubo zaradi razlike med najvišjimi prodajnimi cenami proizvodov oziroma storitev GJS, ki jih je določila država ali lokalna skupnost, in njihovimi stroškovnimi cenami pa je moralo javno podjetje predstaviti v pojasnilih k računovodskim izkazom. Med drugim je moralo javno podjetje v pojasnilih k računovodskim izkazom predstaviti tudi prikaz pokrivanja izgube ali razporejanja dobička iz opravljanja GJS in prikaz sodil, s katerimi so bila na posamezne GJS in druge dejavnosti razporejena sredstva, obveznosti do njihovih virov, prihodki in odhodki.

Navedene računovodske usmeritve iz SRS (2006) je morala upoštevati tudi občina pri opredelitvi metodike oblikovanja cen storitev GJS varstva okolja v občinskem predpisu. Iz odločbe Komisije oziroma sklepa Komisije oziroma pogojev (meril) iz zadeve Altmark izhaja, da je morala občina s splošnimi akti opredeliti:

- obveznosti ali naloge izvajalca GJS, ki opredeljujejo stroškovni okvir oziroma vrste in obseg stroškov posamezne dejavnosti, in storitve posamezne GJS varstva okolja (oziroma poslovno-izidno mesto in stroškovne nosilce);
- stroškovne, postopkovne in druge parametre za izračun cene storitve GJS varstva okolja (to je upravičene vrste in obseg stroškov, stopnjo dobička, način upoštevanja prihodkov drugih dejavnosti in drugih prihodkov iz državnih sredstev, sodila za razporejanje prihodkov in stroškov po stroškovnih mestih in nosilcih);
- mehanizem za uravnavanje upravičenih prihodkov GJS oziroma vračilo prekomernega ali pokritje prenizkega nadomestila za izvajanje GJS.

Glede na strokovna pravila v SRS (2006) oziroma metodiko oblikovanja cen proizvodov ali storitev in uravnavanja prihodkov gospodarske dejavnosti s ceno proizvoda ali storitve, so bile posebne postavke cene storitve GJS varstva okolja ugotovljene ali ocenjene vrednosti, ki so dopolnjevale in popravljale predračunsko kalkulacijo teh cen, in sicer:

- presežka ali primanjkljaja prihodkov GJS v preteklem (realiziranem) obračunskem obdobju,
- neupravičenih stroškov v preteklem (realiziranem) ali načrtovanem obračunskem obdobju,
- neupoštevanih stroškov oziroma prihodkov v preteklem (realiziranem) ali načrtovanem obračunskem obdobju.

⁶⁵ SRS 35.2 (2006), SRS 35.16–17 (2006).

Posebne postavke v predračunski kalkulaciji cene so bile lahko določene v postopku oblikovanja ali kontroliranja (preverjanja) cene storitve GJS, lahko jih je ugotovil (ocenil) in določil regulator pri nadziranju financiranja GJS in oblikovane cene storitve GJS (to je v prvi fazi postopka določanja cene storitve GJS), in sicer kot primanjkljaj ali presežek prihodkov GJS iz preteklega obračunskega obdobja ali kot neupoštevani ali neupravičeni strošek oziroma prihodek GJS. S tem so te postavke v kalkulaciji cene zagotavljale sledljivost upoštevanih podatkov iz računovodskih predračunov in obračunov poslovanja GJS ter načina uravnavanja in oblikovanja cene storitve GJS oziroma dokumentiranje ravnanj izvajalca GJS pri izdelavi kalkulacije cene in ukrepov regulatorja pri nadziranju financiranja GJS in oblikovane cene storitve GJS.

Najmanjši obseg mehanizma za oblikovanje cen storitev GJS (oziroma parametrov in postopkov, ki so potrebni za izračun, kontroliranje in nadziranje teh cen), ki skladno z zahtevami v 4. členu sklepa Komisije v točkah d) in e) vključuje tudi mehanizem uravnavanja prihodkov GJS (s ceno storitve GJS), je predstavljen v tabeli 2.

Tabela 2: Najmanjši obseg mehanizma za oblikovanje cen storitev GJS

(I) Regulirano obračunsko obdobje⁶⁶	→ → ¹ 1 leto → ² 2 leti → ³ 3 leta
(II) Osnovni parametri za izračun cene	(+) Upravičeni proizvodjalni stroški dejavnosti GJS (+) Upravičeni splošni stroški dejavnosti GJS (+) Dobiček (donos na vloženi kapital) (-) Drugi neto prihodki (/) Skupna količina storitve GJS
(III) Posebne postavke v predračunski kalkulaciji cene	↻ Posebne postavke, ki v predračunski kalkulaciji <i>znižujejo</i> ceno storitve GJS: <ul style="list-style-type: none"> - presežek prihodkov iz preteklega obračunskega obdobja - neupravičeni stroški - neupoštevani prihodki → <ul style="list-style-type: none"> ↻ Posebne postavke, ki v predračunski kalkulaciji <i>povišujejo</i> ceno storitve GJS: <ul style="list-style-type: none"> - primanjkljaj prihodkov iz preteklega obračunskega obdobja - neupoštevani stroški - neupravičeni prihodki
(IV) Kriteriji in merila za oblikovanje in diferenciranje cene	→ <ul style="list-style-type: none"> • Obračunska/merska enota opravljene storitve GJS • Vsebina/vrsta upravičenih stroškov • Kriteriji za razporejanje posrednih proizvodjalnih in splošnih stroškov na stroškovna mesta in nosilce (storitve GJS) • Kriterij in merilo za izračun dobička (donosa na vloženi kapital) • Vrste prihodkov, ki znižujejo ceno storitve GJS • Kriteriji in merila za diferenciranje cene istovrstne storitve GJS
(V) Ukrepi za vračilo presežka ali Ureditev za preprečevanje prekomernih nadomestil	

Viri: SRS 16 (2006), SRS 18 (2006), SRS 20 (2006), SRS 23 (2006), sklep Komisije in okvir Unije.

⁶⁶ Časovno obdobje, za katero se sestavlja predračunska kalkulacija cene storitve GJS oziroma v katerem je načrtovana uporaba oblikovane cene.

2.1.1 Občinski predpisi o izvajanju in financiranju GJS varstva okolja

Občina je način izvajanja in financiranja GJS varstva okolja od 14. 4. 2008 dalje urejala z Odlokom o gospodarskih javnih službah v Občini Brežice⁶⁷ (v nadaljevanju: odlok o GJS), odloki o načinu izvajanja posamezne GJS varstva okolja in drugimi akti.

2.1.1.1 Odlok o GJS

V 15., 16. in 17. členu je odlok o GJS določal, da:

- se GJS financirajo s ceno javnih dobrin, iz sredstev proračuna Občine Brežice in drugih virov v skladu s predpisi;
- za uporabo javnih storitev, ki so glede na posameznega uporabnika ali glede na določljive skupine uporabnikov izmerljive, plačujejo uporabniki ceno proizvoda ali storitev, ki je lahko tudi v obliki tarife, takse, nadomestila ali povračila;
- se cene proizvodov ali storitev javnih služb oblikujejo in določajo na način in po postopku, ki ga določa zakon ali občinski odlok v skladu z zakonom;
- se cene lahko diferencirajo po kategoriji uporabnikov in količini porabljenih ali nudenih javnih dobrin ter rednosti njihove uporabe;
- se cene lahko subvencionirajo;
- se financiranje javnih služb kadar uporabniki javnih storitev niso določljivi ali kadar uporaba javnih dobrin ni izmerljiva, zagotovi iz proračuna.

Občina v tem odloku ali drugem splošnem aktu občine, ki so veljali v obdobju od leta 2008 do leta 2012, ni določila načina in postopka za oblikovanje cen storitev GJS varstva okolja oziroma mehanizma za uravnavanje upravičenih stroškov in prihodkov GJS varstva okolja s ceno storitev teh GJS zaradi preprečevanja tveganja za dodeljeno državno pomoč izvajalcu GJS in za zagotavljanje zadostnega financiranja teh GJS. S tem občina ni opredelila regulacijskega obračunskega obdobja, vrst in načina oblikovanja upravičenih stroškovnih elementov cene storitev GJS varstva okolja⁶⁸, odbitnih postavk, ki znižujejo ceno storitev teh GJS, ter posebnih postavk v kalkulaciji teh cen, ki zagotavljajo uravnavanje prihodkov in stroškov teh GJS oziroma vračilo prekomernega ali pokritje prenizkega nadomestila za izvajanje teh GJS, dodeljenega izvajalcu GJS, s ceno storitve GJS. Tako občina tudi ni opredelila posameznih finančnih virov teh GJS iz proračuna občine in načina njihovega oblikovanja.

Zaradi tega si občina ni zagotovila temeljne podlage za nadziranje oblikovanih cen storitev GJS varstva okolja, za ocenjevanje in določanje presežka ali primanjkljaja prihodkov in za nadziranje obsega potrebnih proračunskih finančnih virov za izvajanje posamezne GJS v postopku določanja cen storitev teh GJS. S tem je občina prepustila izvajalcu GJS, da samostojno načrtuje vrste in obseg upravičenih stroškov in prihodkov GJS varstva okolja ter da sam oblikuje cene in cenike storitev GJS.

⁶⁷ Uradni list RS, št. 32/08, 99/08, 87/11, 104/11, 36/12, ki je veljal od 15. 4. 2008. Do 14. 4. 2008 je veljal Odlok o gospodarskih javnih službah v Občini Brežice (Uradni list RS, št. 35/96, 10/99, 127/03). Odlok o GJS je nehal veljati 3. 8. 2013 z uveljavitvijo Odloka o gospodarskih javnih službah v Občini Brežice (Uradni list RS, št. 60/13).

⁶⁸ To je stroškov po izvornih vrstah (amortizacija, stroški materiala, stroški dela, stroški storitev, finančni stroški, drugi stroški) in dobička, ki pripada izvajalcu GJS, ter poslovnih predpostavk o količinah in cenah za izračunavanje posameznega stroškovnega elementa ter sodil za razporejanje posrednih (proizvajalnih in splošnih) stroškov na stroškovna mesta in stroškovne nosilce (oziroma storitve GJS varstva okolja).

Priporočilo

Občina naj v odloku o GJS ali drugem splošnem aktu občine opredeli pravila oblikovanja, določanja in nadzora cen storitev GJS varstva okolja (opredelitev regulacijskega obračunskega obdobja, določitev rokov za predložitev predlogov za spremembo cen storitev GJS; določitev višine donosa na vložena sredstva, ki pripada izvajalcu GJS; preverjanje elaboratov o oblikovanju cene izvajanja storitev javne službe).

2.1.2 Naloge in cene storitev GJS oskrbe s pitno vodo

V obdobju od leta 2008 do leta 2012 so vrste in obseg nalog in storitev GJS oskrbe s pitno vodo ter standarde opremljenosti z javnim vodovodom urejali Pravilnik o oskrbi s pitno vodo⁶⁹ ter Zakon o vodah⁷⁰ in njegovi podzakonski predpisi. V prvem odstavku 22. člena je Pravilnik o oskrbi s pitno vodo določil naslednji obseg nalog GJS oskrbe s pitno vodo, ki jo je moral zagotavljati upravljavec javnega vodovoda (ali izvajalec GJS) na celotnem oskrbovalnem področju, in sicer:

- oskrba s pitno vodo vsem uporabnikom storitev javne službe pod enakimi pogoji v skladu s predpisi, ki urejajo pitno vodo in storitve javnih služb;
- pridobivanje podatkov o odvzemu pitne vode iz javnega vodovoda zaradi obračuna storitev javne službe;
- vzdrževanje objektov in opreme javnega vodovoda;
- nadzor priključkov stavb na sekundarni vodovod;
- vzdrževanje delov priključkov stavb na sekundarni vodovod, ki niso daljši od 50 metrov;
- vzdrževanje javnega hidrantnega omrežja in hidrantov, priključenih nanj, v skladu s predpisom, ki na področju varstva pred požari ureja obratovanje javnih vodovodov in hidrantnih omrežij;
- izvajanje notranjega nadzora zdravstvene ustreznosti pitne vode v javnem vodovodu v skladu z zahtevami iz predpisa, ki ureja pitno vodo;
- monitoring kemijskega stanja vodnega vira za oskrbo s pitno vodo;
- monitoring količine iz vodnih virov pitne vode odvzete vode zaradi obratovanja javnega vodovoda v skladu s pogoji iz vodnega dovoljenja za rabo vode iz vodnih virov;
- označevanje vodovarstvenih območij in izvajanje ukrepov varstva vodnega vira pitne vode v skladu s predpisom, ki ureja vodovarstveni režim na vodovarstvenem območju vodnega vira, iz katerega javni vodovod odvzema pitno vodo;
- izvajanje in priprava občinskega programa razvoja vodovodnega sistema;
- občasno hidravlično modeliranje vodovodnih sistemov;
- občasno modeliranje kakovosti vode v vodovodnih sistemih;
- izdelava programa ukrepov v primeru izrednih dogodkov v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- redno preverjanje podatkov o stavbah, ki so priključene na javni vodovod, v katastru stavb z dejanskim stanjem stavb na oskrbovalnem območju;
- vodenje evidenc v skladu s tem pravilnikom, razen vodenja katastra javnega vodovoda, ki ga zagotavlja občina v skladu s predpisi, ki urejajo prostorsko načrtovanje, graditev objektov in geodetsko dejavnost.

⁶⁹ Uradni list RS, št. 35/06, 41/08. Pravilnik je prenehal veljati (razen določb 9. in 10. člena) 1. 1. 2013 z uveljavitvijo Uredbe o oskrbi s pitno vodo (Uradni list RS, št. 88/12).

⁷⁰ Uradni list RS, št. 67/02, 57/08, 57/12.

V obdobju od leta 2008 do leta 2012 so uporabniki GJS oskrbe s pitno vodo na območju občine plačevali storitev oskrbe s pitno vodo glede na izmerjeno ali ocenjeno količino odvzete pitne vode iz javnega vodovodnega sistema in tudi glede na zmogljivost priključka na vodovodno omrežje. Tabela 3 prikazuje zadnje veljavne cene ali tarife storitve oskrbe s pitno vodo v obdobju, na katero se nanaša revizija, ki jih je določila občina oziroma izvajalci GJS pred ali v obdobju od leta 2008 do leta 2012.

Tabela 3: Cene (tarife) storitve oskrbe s pitno vodo v obdobju od leta 2008 do leta 2012

Občina	Začetek veljavnosti cene	Cena oskrbe s pitno vodo ali vodarina v evrih na kubični meter		Priključna moč ¹⁾ v evrih na mesec	Omrežnina v evrih na mesec	Vodno povračilo v evrih na kubični meter
		Gospodinjstvo	Gospodarstvo			
(1)	(2)	(3)		(4)	(5)	(6)
Občina Brežice	18. 6. 2004	0,4273	0,6499	1,6372		

Opomba: ¹⁾ Priključna moč je ločena obračunska postavka, ki se izračuna kot zmnožek nazivnega pretoka v priključek vgrajenega vodomera in določene konstante (K1) ter se plačuje mesečno glede na zmogljivost priključka in ne glede na količino porabljene vode v posameznem mesecu.

Vira: sklep občine, cenik izvajalca GJS.

Občina je v občinskih predpisih, ki urejajo način izvajanja in financiranja GJS oskrbe s pitno vodo, poleg cene storitve oskrbe s pitno vodo opredelila tudi druga obvezna mesečna pavšalna plačila, in sicer števniko⁷¹ v višini 0,8472 evrov na mesec.

V obdobju od leta 2008 do leta 2012 so način izvajanja in financiranja GJS oskrbe s pitno vodo na območju občine, poleg odloka o GJS, urejali:

- Odlok o oskrbi s pitno vodo⁷²,
- Odlok o oskrbi s pitno vodo v Občini Brežice⁷³ (v nadaljevanju: odlok o oskrbi s pitno vodo),
- Odlok o tarifnem sistemu za obračun oskrbe z vodo iz vodovodnega sistema⁷⁴ (v nadaljevanju: odlok o tarifnem sistemu za obračun oskrbe s pitno vodo),
- Sklep o določitvi subvencioniranja cene storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb oskrba s pitno vodo, odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode in zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov za leto 2010⁷⁵ (v nadaljevanju: sklep o subvencioniranju cen GJS 2010),
- Sklep o določitvi višine subvencioniranja cene storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb oskrba s pitno vodo, odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode in zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov za leto 2011⁷⁶ (v nadaljevanju: sklep o subvencioniranju cen GJS 2011),

⁷¹ Števnina je mesečno plačilo, ki pokriva stroške kontrole, popravila, vodenje evidenc in zamenjave vodomero.

⁷² Uradni list RS, št. 50/98, 65/04, ki je veljal od 18. 7. 1998 do 12. 6. 2009.

⁷³ Uradni list RS, št. 40/09, 54/10, 86/11, 104/11, ki velja od 13. 6. 2009.

⁷⁴ Uradni list RS, št. 17/04. Ta odlok je nehal veljati 11. 5. 2015 u uveljavitvijo Odloka o razveljavitvi Odloka o tarifnem sistemu za obračun oskrbe z vodo iz vodovodnega sistema (Uradni list RS, št. 35/13).

⁷⁵ Uradni list RS, št. 54/10.

⁷⁶ Uradni list RS, št. 43/11.

- Sklep o določitvi višine subvencioniranja cene storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb oskrba s pitno vodo, odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode in zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov za leto 2012⁷⁷ (v nadaljevanju: sklep o subvencioniranju cen GJS 2012).

V 8. členu odlok o oskrbi s pitno vodo določa, da GJS oskrbe s pitno vodo obsega naslednje naloge in storitve:

- oskrba s pitno vodo vsem uporabnikom storitev javne službe pod enakimi pogoji v skladu s predpisi, ki urejajo pitno vodo in storitve javnih služb;
- pridobivanje podatkov o odvzemu pitne vode iz javnega vodovoda zaradi obračuna storitev javne službe;
- vzdrževanje objektov in opreme javnega vodovoda;
- nadzor priključkov stavb na sekundarni vodovod;
- vzdrževanje delov priključkov stavb na sekundarni vodovod, ki niso daljši od 50 metrov;
- vzdrževanje javnega hidrantnega omrežja in hidrantov, priključenih nanj, v skladu s predpisom, ki na področju varstva pred požari ureja obratovanje javnih vodovodov in hidrantnih omrežij;
- izvajanje notranjega nadzora zdravstvene ustreznosti pitne vode v javnem vodovodu v skladu z zahtevami iz predpisa, ki ureja pitno vodo;
- monitoring kemijskega stanja vodnega vira za oskrbo s pitno vodo;
- monitoring količine iz vodnih virov pitne vode odvzete vode zaradi obratovanja javnega vodovoda v skladu s pogoji iz vodnega dovoljenja za rabo vode iz vodnih virov;
- označevanje vodovarstvenih območij in izvajanje ukrepov varstva vodnega vira pitne vode v skladu s predpisom, ki ureja vodovarstveni režim na vodovarstvenem območju vodnega vira, iz katerega javni vodovod odvzema pitno vodo;
- izvajanje in priprava občinskega programa razvoja vodovodnega sistema;
- občasno hidravlično modeliranje vodovodnih sistemov;
- občasno modeliranje kakovosti vode v vodovodnih sistemih;
- izdelava programa ukrepov v primeru izrednih dogodkov v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- redno preverjanje podatkov o stavbah, ki so priključene na javni vodovod, v katastru stavb z dejanskim stanjem stavb na oskrbovalnem območju;
- vodenje evidenc v skladu s pravilnikom o oskrbi s pitno vodo;
- druge naloge v skladu z zakonom, podzakonskim predpisom in tem odlokom.

2.1.2.1 Strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge občine

V drugem odstavku 13. člena je odlok o GJS določal, da se morajo v proračunu občine zagotoviti sredstva za financiranje strokovno-tehničnih in razvojnih nalog, ki se prenesejo na izvajalca GJS. Sedmi odstavek 5. člena odloka o oskrbi s pitno vodo določa, da občina na izvajalca GJS s tem odlokom prenaša naslednje strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge:

- v zvezi z načrtovanjem razvoja javne službe, varnim in zanesljivim obratovanjem vodovoda ter vzdrževanjem objektov in naprav, potrebnih za izvajanje javne službe;
- zagotavljanje strokovnih podlag v zvezi z načrtovanjem komunalne opremljenosti predvidenega poselitvenega območja;

⁷⁷ Uradni list RS, št. 24/12.

- zagotavljanje strokovnih podlag, ki jih občina potrebuje za načrtovanje in usklajevanje prednostnih rab vode iz vodovoda;
- zagotavljanje strokovnih podlag, ki jih občina potrebuje za izvajanje upravnih nalog pri urejanju javne službe;
- pospeševanje uvajanja informatiziranih procesov za potrebe javne službe.

2.1.2.2 Vodenje katastra javnega vodovoda

Skladno z določbami drugega odstavka 89. člena Zakona o prostorskem načrtovanju⁷⁸ in 26. člena Zakona o geodetski dejavnosti⁷⁹ oziroma 35. člena ZGeoD-1 je vzpostavitev, vodenje in vzdrževanje katastra komunalnih naprav naloga lokalne geodetske službe oziroma izvirna naloga občine.

V 27. členu odlok o oskrbi s pitno vodo določa, da se vodenje katastra podeli v izvajanje izvajalcu GJS, za kar se mu krijejo stroški iz proračunskih sredstev. V 27. členu ta odlok določa, da vodenje katastra javnega vodovoda obsega tudi posredovanje zbirnih podatkov iz katastra javnega vodovoda v zbirni kataster gospodarske javne infrastrukture v skladu s predpisi, ki urejajo prostorsko načrtovanje, graditev objektov, geodetsko dejavnost in oskrbo s pitno vodo.

Občina z odlokom o oskrbi s pitno vodo ali drugim splošnim aktom ni opredelila načina oblikovanja finančnega vira oziroma kriterijev in meril za oblikovanje povračila stroškov iz občinskega proračuna za izvajanje nalog vodenja in vzdrževanja katastra javnega vodovoda.

Občina je 13. 10. 2011 z izvajalcem GJS sklenila pogodbo o vodenju katastra javnega vodovoda v letu 2011, s katero pa ni opredelila kriterijev in meril za oblikovanje povračila stroškov dejansko izvedenih nalog oziroma aktivnosti v zvezi z vodenjem katastra javnega vodovoda in glede na vrsto in količino opravljenih aktivnosti (storitev), temveč mesečno pavšalno nadomestilo za izvajanje teh nalog (storitev) v znesku 1.658 evrov (brez DDV). S tem je občina zagotovila, da stroški nalog vodenja katastra javnega vodovoda v letu 2011 v skupni vrednosti 19.896 evrov niso bremenili izvajalca GJS oziroma cen storitev GJS oskrbe s pitno vodo, vendar pa kljub temu obstaja neobvladovano tveganje, da pavšalno nadomestilo ni pokrilo vseh stroškov izvajanja storitev oziroma da je bilo večje od dejanskih stroškov.

2.1.2.3 Izdajanje projektnih pogojev, soglasij, smernic in mnenj

V 29. členu odlok o oskrbi s pitno vodo (skladno z določbami Pravilnika o oskrbi s pitno vodo) določa, da se izvajalcu GJS podeljuje javno pooblastilo za odločanje v upravnih zadevah izdaje projektnih pogojev, soglasij k projektnim rešitvam, soglasij za priključitev v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov, ter za izdajanje smernic za načrtovanje predvidene prostorske ureditve, mnenj k predlogom prostorskih aktov v skladu s predpisi, ki urejajo prostorsko načrtovanje, soglasij za vse posege v prostor, kjer poteka javni vodovod, in za vodenje evidenc v skladu z zakonom in podzakonskimi predpisi, ki urejajo oskrbo s pitno vodo.

⁷⁸ Uradni list RS, št. 33/07, 108/09, 57/12, 109/12. Vodenje katastra gospodarske javne infrastrukture zagotavljajo občine in ministrstva, v delovna področja katerih sodijo posamezna omrežja in objekti gospodarske javne infrastrukture (89. člen).

⁷⁹ Uradni list RS, št. 8/00, 45/08. V letu 2010 je začel veljati novi Zakon o geodetski dejavnosti (v nadaljevanju: ZGeoD-1; Uradni list RS, št. 77/10).

Občina je s tem odlokom izvajalcu GJS dodelila javno pooblastilo za odločanje v upravnih zadevah izdaje projektnih pogojev, soglasij, smernic in mnenj po predpisih o graditvi objektov in urejanju prostora, pri čemer s tem odlokom ali drugim splošnim aktom ni opredelila načina oblikovanja finančnega vira oziroma kriterijev in meril za oblikovanje povračila stroškov iz občinskega proračuna.

Občina je 13. 10. 2011 z izvajalcem GJS sklenila Pogodbo o opravljanju nalog na podlagi javnih pooblastil gospodarske javne službe oskrba s pitno vodo, s katero pa ni opredelila kriterijev in meril za oblikovanje povračila stroškov dejansko izvedenih nalog oziroma aktivnosti v zvezi z izvajanjem dodeljenih javnih pooblastil po predpisih o graditvi objektov in urejanju prostora, glede na vrsto in količino opravljenih aktivnosti (storitev), temveč mesečno pavšalno nadomestilo za izvajanje teh nalog (storitev) v znesku 1.174 evrov (brez DDV). S tem je občina zagotovila, da stroški izvajanja teh nalog v letu 2011 v skupni vrednosti 14.088 evrov niso bremenili izvajalca GJS oziroma cen storitev GJS oskrbe s pitno vodo, vendar pa kljub temu obstaja neobvladovano tveganje, da pavšalno nadomestilo ni pokrilo vseh stroškov izvajanja storitev oziroma da je bilo večje od dejanskih stroškov.

2.1.2.4 Tarifi za priključitev in vzdrževanje priključka na javni vodovod (števnina)

V *Revizijskem poročilu o pravilnosti zaračunavanja dajatev in prispevkov ob priključitvi na javna infrastrukturna omrežja v Komunalno stanovanjskem podjetju Brežice, d. d., Brežice v letu 2005*⁸⁰ smo opozorili, da se uporabnikom GJS na območju občine brez ustrezne zakonske podlage zaračunavata priključni pristojbini za priključitev na vodovodno in kanalizacijsko omrežje. Z izvedbo zahtevanega popravljalnega ukrepa je izvajalec GJS razveljavil cenik priključnih pristojbin (z dnem 26. 9. 2007).

Občina je v letu 2009 z odlokom o oskrbi s pitno vodo določila, da lahko izvajalec GJS zaračunava dejanske stroške priključitve na vodovodno omrežje v skladu s tarifnim pravilnikom (peti odstavek 12. člena) ter da vsa vzdrževalna dela na vodovodnem priključku izvaja izvajalec GJS ali po njegovem pooblastilu za to usposobljeni izvajalec, lastnik ali uporabnik stavbe pa mora dopustiti izvedbo ali preverjanje izvedbe in delovanja cevovoda in opreme priključka stavbe na sekundarni vodovod ter njegovo vzdrževanje in opravljene storitve plačati v skladu s tarifnim pravilnikom (drugi odstavek 14. člena). V drugem odstavku 46. člena ta odlok določa: "Tarifni pravilnik za storitve javne službe sprejme občinski svet in v njem podrobneje določi tarifo za storitev priključitve na javni vodovod, za storitve vzdrževanja vodovodnih priključkov in druge storitve javne službe."

Poleg tega je občina z določbami 8. in 12. do 14. člena odloka o oskrbi s pitno vodo opredelila vzdrževanje vodovodnega priključka kot nalogo in storitev GJS oskrbe s pitno vodo oziroma je določila plačljivo obveznost lastnika priključka (uporabnika GJS) v obliki tarife (cene) za vzdrževanje vodovodnega priključka. Pri tem pa občina s tem odlokom ali drugim splošnim aktom ni opredelila načina oblikovanja cene te storitve GJS glede na vrsto in količino dejansko opravljenih storitev, odlok o tarifnem sistemu za obračun oskrbe s pitno vodo pa je kot obvezno plačilo določil samo števnino, to je mesečno pavšalno plačilo (dajatev) za stroške kontrole, popravila, vodenja evidenc in zamenjave vodomero, ki ga mora plačati lastnik vodomera (priključka) v določenem znesku glede na zmogljivost vodomera, ne pa glede na količino in stroške dejansko opravljenih storitev skladno z določbami 59. člena ZGJS. Občina s splošnim aktom tudi ni opredelila načina oblikovanja tarife za vzdrževanje ostalih delov priključka (cevi, ventilov), temveč je v nasprotju z določbami 7. in 8. člena ZGJS prepustila izvajalcu GJS, da to plačilo prosto oblikuje in določi s cenikom GJS.

⁸⁰ Št. 1209-20/2006-23 z dne 27. 6. 2007, dostopno na [http://www.rs-rs.si/rsrs/rsrs.nsf/I/KBBA0051632FE5E18C1257307001F2FFA/\\$file/KomPri05_KSPBrezice.pdf](http://www.rs-rs.si/rsrs/rsrs.nsf/I/KBBA0051632FE5E18C1257307001F2FFA/$file/KomPri05_KSPBrezice.pdf).

2.1.2.5 Odvzem vode iz hidrantov

Javno hidrantno omrežje je del javnega vodovoda, namenjeno predvsem za dejavnost gašenja požarov, ki jo opravljajo gasilske enote kot obvezno javno službo iz prvega odstavka 3. člena Zakona o varstvu pred požarom⁸¹. V prvem odstavku 22. člena je Pravilnik o oskrbi s pitno vodo med drugim določal, da je vzdrževanje javnega hidrantnega omrežja obveznost (naloga) GJS oskrbe s pitno vodo. V prehodni določbi 38. člena pa je ta pravilnik določal, da mora izvajalec GJS do uveljavitve predpisa, ki na področju varstva pred požari ureja obratovanje javnih vodovodov in hidrantnih omrežij, vzdrževati objekte in opremo javnega hidrantnega omrežja, priključenega na javni vodovod, ter zagotavljati vodo za primer požara in gasilske vaje za preprečevanje požara v okviru vzdrževanja objektov skupne rabe na območju občine, kjer izvaja GJS, pri čemer so morali biti stroški za to vzdrževanje in zagotavljanje vode opredeljeni v programu oskrbe s pitno vodo in pokriti iz občinskega proračuna.

Občina je v 8. členu odloka o oskrbi s pitno vodo določila storitve vzdrževanje javnega hidrantnega omrežja kot storitev GJS oskrbe s pitno vodo, vendar ni v skladu z določbo 38. člena Pravilnika o oskrbi s pitno vodo v odloku določila, da se stroški za to vzdrževanje pokrijejo iz občinskega proračuna, iz česar izhaja, da so ti stroški neupravičeno bremenili izvajalca GJS oziroma ceno storitev GJS oskrbe s pitno vodo.

V 41. členu odlok o oskrbi s pitno vodo določa, da lahko uporabnik odvzame vodo iz hidrantov na javnem vodovodu za čiščenje občinskih cest, zalivanje zelenic, izpiranje kanalov, utrjevanje cestišč ali druga gradbena dela, za javne prireditve, protiprašno škropljenje občinskih cest in za polnjenje cistern le na podlagi predhodnega soglasja izvajalca in če razmere na vodovodnem omrežju dopuščajo tak odvzem vode. V teh primerih morata izvajalec GJS in uporabnik vode skleniti pogodbo, v kateri izvajalec GJS določi pogoje odvzema in plačila stroškov porabljene vode. Občina skladno z določbami 7. in 8. člena ZGJS v tem odloku ali drugem predpisu ni opredelila načina oblikovanja cene za tako porabo vode iz hidrantov.

2.1.2.6 Cena oskrbe s pitno vodo in priključna moč

V 46. členu odlok o oskrbi s pitno vodo določa, da se cene storitev javne službe za dobavo pitne vode oblikujejo v skladu z določbami zakona in podzakonskih predpisov o oblikovanju cen storitev obveznih GJS varstva okolja ter da tarifni pravilnik za te storitve sprejme občinski svet. Ta odlok med drugim določa, da izvajalec GJS meri količino porabljene vode v kubičnih metrih z obračunskimi vodomeri in da za porabljeno vodo uporabniku vode mesečno izstavi račun na podlagi odčitane količine porabljene vode, povprečne dnevne porabe v preteklem obračunskem obdobju ali ocenjene količine porabe vode v daljšem časovnem obdobju, če meritev z vodomerom ni možna. Poleg tega ta odlok, skladno s pravilnikom o metodologiji za oblikovanje cen 2009, določa, da se mora cena storitve (oskrbe s pitno vodo) na računu prikazati ločeno za:

- stroške omrežnine, ki se delijo glede na vodomer (stroški javne infrastrukture, ki je namenjena oskrbi s pitno vodo na celotnem območju občine),
- stroške vodarine (to so stroški glede na dobavljeno količino pitne vode) in
- stroške vodnih povračil.

⁸¹ Uradni list RS, št. 3/07-UPB1, 9/11, 83/12.

2.1.2.6.a Občina je v odloku o oskrbi s pitno vodo uskladila vrste tarif oskrbe s pitno vodo s pravilnikom o metodologiji za oblikovanje cen 2009, ni pa v skladu s tem pravilnikom ustrezno spremenila oziroma dopolnila odloka o tarifnem sistemu za obračun oskrbe s pitno vodo in potrdila (določila) teh tarif za obračunavanje storitev oskrbe s pitno vodo.

2.1.2.6.b Poleg tega je odlok o tarifnem sistemu za obračun oskrbe s pitno vodo brez pravne podlage v zakonu ali drugem predpisu določil priključno moč kot mesečno pavšalno plačilo zaradi priključenega objekta na javno vodovodno omrežje oziroma posredno dajatev, ki pa ne odraža količine in vrednosti opravljene storitve uporabniku GJS (oziroma stroškov GJS), temveč je njena višina izračunana s pomočjo konstante K1 (v znesku 260 tolarjev) brez opredeljene osnove in kriterijev za njeno določitev.

Ukrep občine

Občina je 17. 1. 2013 sprejela Sklep o določitvi cen storitev obvezne gospodarske javne službe oskrba s pitno vodo⁸², s katerim je s 1. 2. 2013 uskladila cene storitev oskrbe s pitno vodo z Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev GJS varstva okolja.

Občina še vedno ni razveljavila določbe odloka o tarifnem sistemu za obračun oskrbe s pitno vodo v delu, ki določa priključno moč kot mesečno pavšalno plačilo zaradi priključenega objekta na javno vodovodno omrežje.

2.1.2.7 Diferencirani ceni oskrbe s pitno vodo

V obdobju od leta 2008 do leta 2012 sta na območju občine za zaračunavanje porabljenih običajnih količin vode gospodinjstvom in gospodarskim subjektom veljali različni oziroma diferencirani ceni oskrbe s pitno vodo glede na vrsto ali značilnost oziroma pravni status uporabnika GJS, za kar ni bilo pravne podlage v občinskem predpisu niti v pravilniku o oblikovanju cen 2008 oziroma pravilniku o metodologiji za oblikovanje cen 2009.

Ukrep občine

Občina je 17. 1. 2013 sprejela sklep o določitvi cen storitev GJS varstva okolja, s katerim je s 1. 2. 2013 uskladila cene storitev oskrbe s pitno vodo z Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev GJS varstva okolja oziroma ukinila diferencirani ceni oskrbe s pitno vodo za gospodinjstva in gospodarske subjekte.

2.1.2.8 Vodno povračilo

V obdobju od leta 2008 do leta 2012 je cenik storitev oskrbe s pitno vodo na območju občine kot ločeno plačilo določal tudi vodno povračilo oziroma dajatev, predpisano v 124. členu Zakona o vodah, ki bremeni imetnika vodne pravice (izvajalca GJS) oziroma je upravičeni strošek GJS oskrbe s pitno vodo.

Občina v odloku o oskrbi s pitno vodo ali drugem občinskem aktu ni v skladu s pravilnikom o metodologiji za oblikovanje cen 2009 opredelila predpisane ločene tarife storitve oskrbe s pitno vodo – vodno povračilo niti načina njenega oblikovanja, temveč je to tarifo določil izvajalec GJS s cenikom GJS oskrbe s pitno vodo, kar je v nasprotju z določbami 7. in 8. člena ZGJS.

⁸² Uradni list RS, št. 5/13.

Ukrep občine

Občina je ukinila ločeno tarifo (vodno povračilo) GJS oskrbe s pitno vodo s 1. 2. 2013, ko je uveljavila določene cene GJS oskrbe s pitno vodo (omrežnina, vodarina) na podlagi Uredbe o metodologiji za oblikovanje cen GJS varstva okolja.

2.1.2.9 Finančni viri iz proračuna občine in drugi viri GJS

V 44. členu odlok o oskrbi s pitno vodo določa, da se GJS financira iz cene storitev GJS, proračuna občine in iz drugih virov, določenih z zakonom ali odlokom občine. V 45. členu ta odlok določa, da se sredstva za razvoj javne infrastrukture pridobivajo iz plačil uporabnikov storitev GJS, komunalnega prispevka, proračuna občine, proračuna države in drugih virov, določenih z zakonom ali odlokom občine.

Občina s tem odlokom ali drugim splošnim aktom ni opredelila pogojev, ki morajo biti izpolnjeni za financiranje GJS oskrbe s pitno vodo iz občinskega proračuna, oziroma vrst teh finančnih virov in načina njihovega oblikovanja v skladu s 7. in 8. členom ZGJS. S tem občina tudi ni opredelila načina zagotavljanja in uravnavanja prihodkov GJS oskrbe s pitno vodo zaradi nastalih izgub oziroma določene prenizke cene storitev oskrbe s pitno vodo.

Priporočilo

Občina naj pri oskrbi s pitno vodo v odloku ali drugem splošnem aktu občine določi način oblikovanja cene obveznih in posebnih storitev oskrbe s pitno vodo (določitev upravičenih stroškov cene storitev javne službe ter upravičenih stroškov cene javne infrastrukture; določitev obsega GJS, ki se uporablja za izvajanje GJS; opredelitev vrst in načina merjenja prihodkov od posebnih storitev in drugih prihodkov, ki znižujejo ceno storitve GJS).

2.1.3 Naloge in cene storitev GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode

V obdobju od leta 2008 do leta 2012 sta izvajanje GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode na državni ravni urejala:

- Pravilnik o nalogah, ki se izvajajo v okviru obvezne gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode⁸³ (v nadaljevanju: pravilnik o odvajanju in čiščenju odpadne vode) in
- Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode⁸⁴ (v nadaljevanju: uredba o odvajanju in čiščenju odpadne vode).

Podzakonska predpisa sta določala naloge GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode, obveznosti občine in izvajalcev GJS ter standarde komunalne opremljenosti, ki so morali biti izpolnjeni za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode. Po prvem odstavku 10. člena pravilnika o odvajanju in čiščenju odpadne vode so bile naloge te GJS naslednje:

- vzdrževanje in čiščenje objektov javne kanalizacije;

⁸³ Uradni list RS, št. 109/07, 33/08; prenehal veljati (razen 21. člena) z uveljavitvijo Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode dne 1. 1. 2012, dokončno nehal veljati 1. 1. 2016 z uveljavitvijo Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne vode (Uradni list RS, št. 98/15).

⁸⁴ Uradni list RS, št. 88/11, 8/12; prenehala veljati 1. 1. 2016 z uveljavitvijo Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne vode.

- odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode, ki se odvaja v javno kanalizacijo s streh in javnih površin;
- prevzem blata iz malih komunalnih čistilnih naprav (v nadaljevanju: MKČN) ter obstoječih greznic pri uporabniku storitev ter njegova obdelava najmanj enkrat na štiri leta;
- prve meritve in obratovalni monitoring za MKČN.

Poleg tega je moral na podlagi drugega odstavka 10. člena tega pravilnika izvajalec GJS zagotoviti odvajanje in čiščenje padavinske odpadne vode, ki se v javno kanalizacijo odvaja s površin, ki niso javne površine, in industrijske odpadne vode, ki se odvaja v javno kanalizacijo, kot posebni storitvi GJS zaradi uporabe objektov javne kanalizacije (oziroma v primeru proste zmogljivosti javne kanalizacije). Uredba o odvajanju in čiščenju odpadne vode, ki je začela veljati 1. 1. 2012, pa je v 2. členu določala naslednje naloge te GJS:

- odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode, ki se odvaja v javno kanalizacijo;
- prevzem komunalne odpadne vode in blata iz nepretočnih greznic, MKČN z zmogljivostjo, manjšo od 50 PE⁸⁵, in MKČN iz sedmega odstavka 7. člena te uredbe;
- čiščenje in obdelava komunalne odpadne vode in blata iz prejšnje alineje na komunalni ali skupni čistilni napravi;
- zagotavljanje izvedbe prvih meritev in obratovalnega monitoringa ali izdelave ocen obratovanja za MKČN z zmogljivostjo, manjšo od 50 PE;
- zagotavljanje izvedbe prvih meritev in obratovalnega monitoringa za MKČN;
- odvajanje in čiščenje padavinske odpadne vode, ki se odvaja v javno kanalizacijo z javnih površin ali streh.

Tudi po drugem odstavku 2. člena uredbe o odvajanju in čiščenju odpadne se storitve odvajanja in čiščenja industrijske in padavinske odpadne vode, ki se je odvajala v javno kanalizacijo s površin, ki niso bile javne površine, niso štete kot obvezne storitve GJS, čeprav se je takšna odpadna voda odvajala v javno kanalizacijo in čistila v komunalni ali skupni čistilni napravi. Glede na določbe tretjega in četrtega odstavka 12. člena te uredbe so bile storitve odvajanja in čiščenja industrijske in padavinske odpadne vode, ki se je odvajala v javno kanalizacijo s površin, ki niso bile javne površine, posebne storitve GJS odvajanja in čiščenja odpadne vode, ki jih je izvajalec GJS lahko zagotavljal v okviru proste zmogljivosti in v soglasju z lastnikom javne kanalizacije (občine).

Tabela 4 prikazuje zadnje veljavne cene (tarife) obveznih storitev GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode v obdobju od leta 2008 do leta 2012.

⁸⁵ PE – populacijski ekvivalent; enota za obremenjevanje vode, izražena z biokemijsko potrebo po kisiku – BPK(5); 1 PE je enako 60 gramov BPK(5) na dan.

Tabela 4: Cene storitev GJS odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode v obdobju od leta 2008 do leta 2012

Občina	Veljavnost cene	v evrih/kubični meter porabljene vode			
		Cena odvajanja komunalne odpadne vode		Cena čiščenja komunalne odpadne vode	
		Gospodinjstvo	Gospodarstvo	Gospodinjstvo	Gospodarstvo
Občina Brežice	18. 6. 2004 ¹⁾ 14.11. 2008	0,2957	0,5205	0,5240	0,6469

Opombi: ¹⁾ Začetek veljavnosti cene za odvajanje odpadne vode.

²⁾ Začetek veljavnosti cene za čiščenje odpadne vode (to je en mesec od pridobitve predhodnega soglasja vlade k povišani povprečni ceni za storitev čiščenja odpadne vode).

Viri: sklepi občine, ceniki izvajalca GJS.

V obdobju od leta 2008 do leta 2012 so izvajanje in financiranje GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju občine Brežice (poleg odloka o GJS) urejali:

- Odlok o odvajanju odpadne in padavinske vode⁸⁶,
- Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode v Občini Brežice⁸⁷ (v nadaljevanju: odlok o odvajanju in čiščenju odpadne vode),
- sklep o subvencioniranju cen GJS 2010,
- sklep o subvencioniranju cen GJS 2011,
- sklep o subvencioniranju cen GJS 2012.

V prvem odstavku 14. člen odloka o odvajanju in čiščenju odpadne vode določa, da GJS po tem odloku v naselju ali delu naselja, ki je opremljeno z javno kanalizacijo, obsega:

- vzdrževanje in čiščenje objektov javne kanalizacije;
- redno praznjenje nepretočnih greznic in odvoz ter obdelavo njihove vsebine v komunalni čistilni napravi;
- odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode, ki se odvaja v javno kanalizacijo;
- prevzem blata iz MKČN ter obstoječih greznic pri uporabniku storitev ter njegovo obdelavo najmanj enkrat na štiri leta;
- prve meritve in obratovalni monitoring za MKČN, ne glede na to, ali MKČN upravlja izvajalec GJS v okviru storitev javne službe ali jih upravlja druga oseba.

V drugem odstavku 14. člen tega odloka določa, da mora izvajalec GJS v okviru GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode v naselju ali njegovem delu, ki ni opremljeno z javno kanalizacijo, in za stavbo ali za funkcionalno zaokroženo skupino stavb zunaj naselja zagotoviti:

- redno praznjenje nepretočnih greznic in odvoz ter obdelavo njihove vsebine v komunalni čistilni napravi,

⁸⁶ Uradni list RS, št. 76/97. Odlok je nehal veljati z uveljavitvijo Odloka o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode v Občini Brežice dne 14. 6. 2009.

⁸⁷ Uradni list RS, št. 40/09, 54/10, 87/11, 104/11.

- prevzem blata iz MKČN pri uporabniku storitev in njegovo obdelavo najmanj enkrat na štiri leta,
- prve meritve in obratovni monitoring oziroma izdelavo ocene obratovanja MKČN v skladu s predpisom, ki določa emisijo snovi pri odvajanju odpadne vode iz MKČN.

V tretjem odstavku 14. člena ta odlok določa, da mora izvajalec GJS zagotoviti odvajanje in čiščenje padavinske odpadne vode, ki se v javno kanalizacijo odvaja s površin, ki niso javne površine, in industrijske odpadne vode, ki se odvaja v javno kanalizacijo, kot posebno storitev zaradi uporabe objektov javne kanalizacije.

V četrtem odstavku 14. člena pa ta odlok določa, da mora izvajalec GJS poleg nalog, ki jih določa zakon in podzakonski predpis o nalogah, ki se izvajajo v okviru GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode, izvajati še naslednje naloge:

- svetovati uporabnikom in izvajati nadzor nad izvajanjem odvajanja in čiščenja komunalnih in padavinskih odpadnih vod pri uporabnikih;
- nadzorovati uporabnike v zvezi z izvajanjem priključitev na javno kanalizacijo;
- na podlagi posebnega naročila opraviti nujna in nepredvidena vzdrževalna dela in storitve, čeprav niso zajeta v programu dela;
- obračunavati storitve GJS ter druge dajatve, določene z zakonom, podzakonskimi predpisi in s tem odlokom;
- voditi evidence, pripravljati programe in poročila, poslovne načrte ter izdajati potrdila in strokovne ocene v skladu z zakonom in podzakonskimi predpisi;
- predlaga razvoj in izgradnjo manjkajoče javne kanalizacije.

2.1.3.1 Strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge ter vodenje katastra javne kanalizacije

V četrtem odstavku 6. člena odlok o odvajanju in čiščenju odpadne vode določa, da občina na izvajalca GJS prenaša strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge, in sicer:

- strokovne, tehnične in organizacijske naloge v zvezi z načrtovanjem razvoja javne službe, varnim in zanesljivim obratovanjem javne kanalizacije ter vzdrževanje objektov in naprav, potrebnih za izvajanje javne službe;
- zagotavljanje strokovnih podlag v zvezi z načrtovanjem komunalne opremljenosti predvidenega poselitvenega območja;
- zagotavljanje strokovnih podlag, ki jih občina potrebuje za načrtovanje in usklajevanje rabe javne kanalizacije;
- zagotavljanje strokovnih podlag, ki jih občina potrebuje za izvajanje upravnih nalog pri urejanju javne službe;
- pospeševanje uvajanja informatiziranih procesov za potrebe javne službe;
- vodenje katastra javne kanalizacije;
- načrtovanje razvoja infrastrukturnih objektov in naprav javne kanalizacije, namenjenih izvajanju javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode.

V 23. členu odlok o odvajanju in čiščenju odpadne vode določa obveznosti (naloge) izvajalca GJS, med drugim tudi naloge izvajanja upravnih pooblastil in vodenja katastra javne kanalizacije (iz 6. člena tega odloka). V 34. členu pa ta odlok določa, da občina podeljuje izvajalcu GJS javno pooblastilo za odločanje v upravnih zadevah izdaje projektnih pogojev, soglasij k projektnim rešitvam in soglasij za priključitev na

javno kanalizacijo v skladu s predpisi o graditvi objektov in izdaje smernic za načrtovanje prostorske ureditve in mnenj k predlogom prostorske ureditve.

Občina z odlokom o odvajanju in čiščenju odpadne vode ali drugim splošnim aktom ni opredelila načina oblikovanja finančnih virov oziroma kriterijev in meril za oblikovanje povračila stroškov iz občinskega proračuna za izvajanje strokovno-tehničnih, organizacijskih in razvojnih nalog občine iz 12. člena ZGJS in po predpisih o graditvi objektov in urejanju prostora. Prav tako ni opredelila načina oblikovanja finančnih virov oziroma kriterijev in meril za oblikovanje povračil stroškov iz proračuna občine za vodenje in vzdrževanje katastra javne kanalizacije in za izvajanje upravnih pooblastil. Občina z izvajalcem GJS tudi ni sklenila dogovora ali pogodbe o prenosu, izvajanju in plačilu strokovno-tehničnih in razvojnih nalog, razen za izvajanje upravnih pooblastil in vodenje katastra javne kanalizacije, kar pomeni, da so stroški teh občinskih nalog namesto občinskega proračuna neupravičeno bremenili izvajalca GJS oziroma cene storitev GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode.

2.1.3.1.a Občina je 13. 10. 2011 z izvajalcem GJS sklenila pogodbo o vodenju katastra javne kanalizacije v skladu z 11. členom odloka o odvajanju in čiščenju odpadne vode, ki določa, da se stroški vodenja katastra javne kanalizacije krijejo iz proračuna občine. Občina pa v tej pogodbi ni opredelila kriterijev in meril za oblikovanje mesečnega plačila dejanskih stroškov vodenja katastra javne kanalizacije (glede na vrsto in količino opravljenih storitev), temveč mesečno pavšalno nadomestilo za izvajanje teh nalog (storitev) v znesku 1.470 evrov (brez DDV). Občina je tako zagotovila, da stroški vodenja katastra javne kanalizacije v letu 2011 v skupni vrednosti 17.640 evrov niso bremenili izvajalca GJS oziroma cen GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode, vendar pa kljub temu obstaja neobvladovano tveganje, da pavšalno nadomestilo ni pokrilo vseh stroškov izvajanja storitev oziroma da je bilo večje od dejanskih stroškov.

2.1.3.1.b Občina je 13. 10. 2011 z izvajalcem GJS sklenila tudi pogodbo o izvajanju dodeljenih upravnih pooblastil po predpisih o graditvi objektov in urejanju prostora, v kateri pa prav tako ni opredelila kriterijev in meril za oblikovanje mesečnega plačila dejanskih stroškov izvajanja teh javnih pooblastil (glede na vrsto in količino opravljenih storitev), temveč mesečno pavšalno nadomestilo za izvajanje teh nalog (storitev) v znesku 632 evrov (brez DDV). Občina je tako zagotovila, da stroški izvajanja upravnih pooblastil v letu 2011 v skupni vrednosti 7.584 evrov niso bremenili izvajalca GJS oziroma cen GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode, vendar pa kljub temu obstaja neobvladovano tveganje, da pavšalno nadomestilo ni pokrilo vseh stroškov izvajanja storitev oziroma da je bilo večje od dejanskih stroškov.

2.1.3.2 Posebne storitve GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode

V 4. členu odlok o odvajanju in čiščenju odpadne vode določa, da se odvajanje in čiščenje industrijske odpadne vode ter padavinske odpadne vode, ki se odvaja s površin, ki niso javne, ne šteje za storitev GJS, ne glede na to, če se takšna voda odvaja v javno kanalizacijo in čisti v komunalni ali skupni čistilni napravi. V tretjem odstavku 14. člen tega odloka določa, da mora izvajalec GJS zagotoviti odvajanje in čiščenje padavinske odpadne vode (ki se v javno kanalizacijo odvaja s površin, ki niso javne površine) in industrijske odpadne vode kot posebne storitve zaradi uporabe objektov javne kanalizacije.

Občina s tem odlokom ali drugim splošnim aktom ni opredelila načina oblikovanja cen storitev odvajanja in čiščenja industrijske odpadne vode ter odvajanja in čiščenja padavinske vode, ki se odvaja s površin, ki niso javne, v skladu z določbami 7. in 8. člena ZGJS. Občina je tako prepustila izvajalcu GJS, da cene teh posebnih storitev oblikuje in določa prosto, s cenikom GJS oziroma pogodbo, sklenjeno z lastnikom površine, s katere se odvaja padavinska voda v javno kanalizacijo.

2.1.3.3 Priključna pristojbina

V 9. členu je Odlok o odvajanju odpadne in padavinske vode določal, da je priključek na javno kanalizacijo dovoljen samo s soglasjem za priključek, ki ga izda izvajalec GJS in po plačilu priključne pristojbine po veljavnem ceniku izvajalca GJS. V 14. členu pa je ta odlok določal, da se priključna pristojbina obračunava v kubičnih metrih glede na porabo vode in stopnjo onesnaženja ter da sta način in višina obračunavanja te pristojbine za vse uporabnike natančno določena v veljavnem ceniku upravljavca javne kanalizacije (izvajalca GJS).

Z uveljavitvijo ZPNačrt z dne 28. 4. 2007, ki je v petem odstavku 79. člena določil, da so s plačilom komunalnega prispevka poravnani vsi stroški priključevanja objekta na komunalno opremo, razen gradnje tistih delov priključkov, ki so v zasebni lasti, bi občina morala uskladiti navedeni določbi odloka z ZPNačrt.

Obveznost plačila priključne pristojbine pri priključitvi objekta na javno kanalizacijo je občina ukinila šele z uveljavitvijo odloka o odvajanju in čiščenju odpadne vode, ki je stopil v veljavo 14. 6. 2009.

V obdobju od 28. 4. 2007 pa do 14. 6. 2009 zato občina ni imela zakonske podlage za zaračunavanje priključnine.

2.1.3.4 Diferencirani ceni za odvajanje in čiščenje odpadne vode

V 23. členu je Odlok o odvajanju odpadne in padavinske vode določal, da so morali vsi uporabniki, ki so uporabljali vodo iz javnega vodovoda, plačevati odvedeno vodo v kubičnih metrih, v enaki količini in v enakih razdobjih kot porabljeno vodo.

V 49. členu pa odlok o odvajanju in čiščenju odpadne vode določa, da so finančni viri GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode cene storitev GJS sredstva občinskega proračuna in drugi viri, določeni z zakonom ali z odlokom občine. V prvem odstavku 51. člena ta odlok še določa, da mora izvajalec GJS oblikovati cene storitev te GJS v skladu z merili iz zakona in iz podzakonskih predpisov o oblikovanju cen GJS varstva okolja. Poleg tega drugi odstavek 51. člena določa, da bo občina sprejela tarifni sistem odvajanja in čiščenja odpadne vode s posebnim odlokom, ki bo podrobneje določil elemente obračuna in osnovne tarifne postavke za obračun storitev te GJS.

V obdobju od leta 2008 do leta 2012 občina ni sprejela odloka o tarifnem sistemu za obračunavanje storitev GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode. S tem občina ni opredelila vrste plačil (cen) in načina oblikovanja in diferenciranja cen storitev te GJS. Na območju občine so tako v obdobju, na katero se nanaša revizija, veljale različne oziroma diferencirane cene odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode za gospodinjstva in gospodarske subjekte (to je glede na pravni status uporabnika GJS), za kar ni bilo pravne podlage v pravilniku o oblikovanju cen 2008 in pravilniku o metodologiji za oblikovanje cen 2009.

Ukrep občine

Občina je 17. 1. 2013 sprejela sklep o določitvi cen storitev GJS varstva okolja, s katerim je s 1. 2. 2013 uskladila oblikovane cene storitev odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode z Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev GJS varstva okolja oziroma ukinila diferencirani ceni odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode za gospodinjstva in gospodarske subjekte.

2.1.3.5 Plačilo za prevzem in ravnanje z blatom iz greznic in MKČN

V drugem odstavku 14. člen odloka o odvajanju in čiščenju odpadne vode določa, da mora izvajalec GJS (v okviru javne službe po tem odloku) v naselju ali njegovem delu, ki ni opremljeno z javno kanalizacijo, in za stavbo ali za funkcionalno zaokroženo skupino stavb zunaj naselja zagotoviti:

- redno praznjenje nepretočnih greznic in odvoz ter obdelavo njihove vsebine v komunalni čistilni napravi,
- prevzem blata iz MKČN ter obstoječih greznic pri uporabniku storitev ter njegovo obdelavo najmanj enkrat na štiri leta in
- prve meritve in obratovalni monitoring za MKČN, ne glede na to, ali MKČN upravlja izvajalec GJS v okviru storitev javne službe ali jih upravlja druga oseba.

Občina s tem odlokom ni opredelila načina oblikovanja plačila za prevzem in ravnanje z blatom iz greznic ali MKČN oziroma načina oblikovanja cene storitve, vezane na greznice in MKČN, skladno z določbami 3. točke prvega odstavka 12. člena pravilnika o oblikovanju cen 2008 ali šestega odstavka 18. člena pravilnika o metodologiji za oblikovanje cen 2009 ter v skladu z določbami 7. in 8. člena ZGJS.

Ukrepi občine

Občina je 17. 1. 2013 sprejela sklep o določitvi cen storitev GJS varstva okolja na podlagi Uredbe o metodologiji za oblikovanje cen storitev GJS varstva okolja, s katerim je določila tudi ceno storitve, vezane na greznice in MKČN.

Občina v svojih splošnih aktih še vedno ni opredelila načina oblikovanja plačila za prevzem in ravnanje z blatom iz greznic ali MKČN oziroma načina oblikovanja cene storitve, ki se nanaša na greznice in MKČN.

2.1.3.6 Finančni viri iz proračuna občine in drugi viri GJS

V 49. členu odlok o odvajanju in čiščenju odpadne vode določa vire financiranja GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode. V 50. členu ta odlok tudi določa, da se sredstva za razvoj infrastrukture pridobivajo iz plačil uporabnikov GJS, iz komunalnega prispevka, proračuna občine, proračuna države in drugih virov, določenih z zakonom ali odlokom občine.

Občina s tem odlokom ali drugim splošnim aktom ni opredelila pogojev, ki morajo biti izpolnjeni za financiranje GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode iz občinskega proračuna, oziroma posameznih vrst finančnih virov in načina njihovega oblikovanja v skladu s 7. in 8. členom ZGJS. S tem občina tudi ni opredelila načina sofinanciranja in uravnavanja prihodkov te GJS zaradi nastalih izgub oziroma določene prenižke cene storitev odvajanja in čiščenja odpadne vode.

Priporočilo

Občina naj pri odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode v odloku določi način oblikovanja cene obveznih in posebnih storitev odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode (določitev upravičenih stroškov cene storitev javne službe ter upravičenih stroškov cene javne infrastrukture; določitev obsega gospodarske javne infrastrukture, ki se uporablja za izvajanje GJS; opredelitev vrst in načina merjenja prihodkov od posebnih storitev in drugih prihodkov, ki znižujejo ceno storitve GJS).

2.1.4 Naloge in cene storitev GJS ravnanja s komunalnimi odpadki

V obdobju od leta 2008 do leta 2012 so temeljni normativni okvir za ravnanje z odpadki na državni ravni predstavljali:

- Pravilnik o ravnanju z odpadki⁸⁸, ki ga je 22. 4. 2008 nadomestila Uredba o ravnanju z odpadki⁸⁹, in sicer do 31. 12. 2011, ko je to uredbo nadomestila Uredba o odpadkih⁹⁰ ter
- Uredba o odlaganju odpadkov na odlagališčih⁹¹ ter nova Uredba o odlaganju odpadkov na odlagališčih⁹².

Obveznosti (naloge) GJS varstva okolja s področja ravnanja s komunalnimi odpadki, pravila ravnanja in pogoje za zbiranje in odstranjevanje komunalnih odpadkov ter okoljsko dajatev zaradi odlaganja odpadkov, ki je upravičen strošek GJS odlaganje komunalnih odpadkov, pa so določali naslednji predpisi:

- Odredba o ravnanju z ločeno zbranimi frakcijami pri opravljanju javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki⁹³;
- Uredba o ravnanju z odpadnimi jedilnimi olji in mastmi⁹⁴;
- Pravilnik o predelavi biološko razgradljivih odpadkov v kompost⁹⁵, ki ga je nadomestila Uredba o obdelavi biološko razgradljivih odpadkov⁹⁶;
- Uredba o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki⁹⁷, ki jo je nadomestila Uredba o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadom⁹⁸;
- druge uredbe o ravnanju s posameznimi vrstami nenevarnih ali nevarnih odpadkov, ki med drugim urejajo razmerja med izvajalci shem razširjene odgovornosti proizvajalcev in izvajalci GJS s področja ravnanja s komunalnimi odpadki (Uredba o ravnanju z odpadnimi zdravili⁹⁹, Uredba o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo¹⁰⁰, Uredba o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo¹⁰¹, Uredba o ravnanju z baterijami in akumulatorji ter odpadnimi baterijami in akumulatorji¹⁰², Uredba o

⁸⁸ Uradni list RS, št. 84/98, 45/00, 20/01, 13/03.

⁸⁹ Uradni list RS, št. 34/08.

⁹⁰ Uradni list RS, št. 103/11. To uredbo je nadomestila Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 37/15, 69/15), ki velja od 30. 5. 2015.

⁹¹ Uradni list RS, št. 32/06, 98/07, 62/08, 53/09; veljala od 29. 3. 2006 do 29. 7. 2011.

⁹² Uradni list RS, št. 61/11, 108/13; veljala od 30. 7. 2011 do 21. 2. 2014, ko jo je nadomestila Uredba o odlagališčih odpadkov (Uradni list RS, št. 10/14, 54/15, 36/16).

⁹³ Uradni list RS, št. 21/01.

⁹⁴ Uradni list RS, št. 70/08.

⁹⁵ Uradni list RS, št. 42/04.

⁹⁶ Uradni list RS, št. 62/08. To uredbo je v letu 2013 nadomestila Uredba o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata (Uradni list RS, št. 99/13).

⁹⁷ Uradni list RS, št. 68/08.

⁹⁸ Uradni list RS, št. 39/10.

⁹⁹ Uradni list RS, št. 105/08.

¹⁰⁰ Uradni list RS, št. 84/06, 106/06, 110/07, 67/11 (68/11-popr.).

¹⁰¹ Uradni list RS, št. 107/06, 100/10. To uredbo je v letu 2015 nadomestila Uredba o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo (Uradni list RS, št. 55/15).

¹⁰² Uradni list RS, št. 3/10.

- ravnanju z izrabljenimi gumami¹⁰³, Uredba o odstranjevanju odpadnih olj¹⁰⁴, ki jo je v letu 2012 nadomestila Uredba o odpadnih oljih¹⁰⁵, Uredba o ravnanju z odpadnimi nagrobnimi svečami¹⁰⁶, Uredba o ravnanju z odpadnimi fitofarmaceutskimi sredstvi, ki vsebujejo nevarne snovi¹⁰⁷), ter
- Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov¹⁰⁸, po kateri je občinam do 30. 12. 2010 finančni vir sredstev za financiranje infrastrukture za ravnanje s komunalnimi odpadki zagotavljala tudi predpisana okoljska dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov, in sicer pogojno v primeru izpolnjevanja predpisanih pogojev v uredbi, in v letu 2010 sprejeta nova Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov¹⁰⁹, ki je določala (v drugem odstavku 7. člena), da je okoljska dajatev prihodek proračuna občine, v kateri povzročitelji odpadkov oddajajo odpadke organizaciji, ki zbira in prevažata odpadke.

Tabela 5 prikazuje zadnje veljavne cene storitev ravnanja s komunalnimi odpadki v obdobju od leta 2008 do leta 2012.

¹⁰³ Uradni list RS, št. 63/09.

¹⁰⁴ Uradni list RS, št. 25/08, 24/12.

¹⁰⁵ Uradni list RS, št. 24/12.

¹⁰⁶ Uradni list RS, št. 78/08.

¹⁰⁷ Uradni list RS, št. 119/06.

¹⁰⁸ Uradni list RS, št. 129/04, 68/05, 28/06, 132/06, 71/07, 85/08.

¹⁰⁹ Uradni list RS, št. 70/10. To uredbo je v letu 2014 nadomestila Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov na odlagališčih (Uradni list RS, št. 14/14).

Tabela 5: Cene storitev GJS ravnanja s komunalnimi odpadki v obdobju od leta 2008 do leta 2012

Občina	Veljavnost cene	Zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov					Obdelava komunalnih odpadkov	Odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanje komunalnih odpadkov			Občinska taksa za odlaganje odpadkov
		Ostali odpadki	Biološki odpadki	Rumena vreča	Papir	Zbirna mesta		Cena za uporabo infrastrukture	Cena storitve GJS	Okoljska dajatev	
Občina Brežice	1. 9. 2005	11,6683 evra/m ³						3,346 evra/m ³			0,3864 evra/osebo ali 0,0386 evra/m ²

Viri: sklepi občine.

Na območju občine so izvajanje in financiranje GJS ravnanja s komunalnimi odpadki (poleg odloka o GJS) urejali:

- Odlok o ravnanju s komunalnimi odpadki¹¹⁰, ki ga je 25. 7. 2009 nadomestil Odlok o ravnanju s komunalnimi odpadki v Občini Brežice¹¹¹,
- Pravilnik o ravnanju s komunalnimi odpadki in o načinu oblikovanja cen z dne 13. 3. 1992 (v nadaljevanju: pravilnik o oblikovanju cen ravnanja s komunalnimi odpadki),
- Odlok o taksi za obremenjevanje okolja s komunalnimi odpadki¹¹²,
- sklep o subvencioniranju cen GJS 2010,
- sklep o subvencioniranju cen GJS 2011,
- sklep o subvencioniranju cen GJS 2012.

Občina je z Odlokom o ravnanju s komunalnimi odpadki v Občini Brežice opredelila način izvajanja GJS zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov ter javno službo obdelave in odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov. V 11. členu ta odlok določa, da GJS zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov obsega storitve zbiranja, obdelave in prevoza komunalnih odpadkov, ki jih njihovi imetniki prepuščajo izvajalcu GJS, oziroma storitve:

- prevzemanja komunalnih odpadkov na prevzemnih mestih, zbiralnicah in zbirnih centrih, vključno s prevozom komunalnih odpadkov do zbirnega centra;
- obdelave komunalnih odpadkov, vključno s sortiranjem in tehtanjem odpadkov, s katerimi se spreminja lastnosti odpadkov z namenom zmanjšanja prostornine ali teže odpadkov pred njihovim odlaganjem, z namenom zmanjšanja biološko razgradljivih snovi in nevarnih lastnosti v odpadkih, lažjega ravnanja z njimi ali povečanja možnosti za njihovo predelavo;
- predhodnega skladiščenja komunalnih odpadkov zaradi oddaje odpadkov v nadaljnjo obdelavo ali za odlaganje na regijsko odlagališče za nenevarne odpadke.

V 13. členu ta odlok določa, da mora izvajalec GJS zagotoviti ločeno zbiranje in prevzemanje naslednjih ločenih frakcij komunalnih odpadkov:

- papir in drobna lepenka, vključno z drobno odpadno embalažo iz papirja ali lepenke,
- drobna odpadna embalaža iz stekla,
- drobna odpadna embalaža iz plastike ali sestavljenih materialov,
- drobna odpadna embalaža iz kovine,
- biološko razgradljivi odpadki,
- mešana odpadna komunalna embalaža po sistemu individualnega zbiranja odpadne embalaže,
- nevarne frakcije komunalnih odpadkov

ter da mora zagotoviti zbiranje ostankov komunalnih odpadkov, ki se ne zbirajo ločeno, in se zbirajo kot mešani komunalni odpadki.

V 28. členu Odlok o ravnanju s komunalnimi odpadki v Občini Brežice določa, da se v okviru GJS zagotavljajo naslednje storitve obdelave komunalnih odpadkov:

- predelava odpadnega lesa v sekance;

¹¹⁰ Uradni list RS, št. 17/91, 24/91.

¹¹¹ Uradni list RS, št. 53/09, 54/10, 86/11, 104/11.

¹¹² Uradni list RS, št. 65/97.

- storitve obdelave biološko razgradljivih odpadkov v kompostarnah in napravah za mehansko-biološko obdelavo odpadkov;
- storitve predobdelave komunalnih odpadkov z namenom zmanjšanja prostornine ali teže odpadkov pred njihovim odlaganjem ali zmanjšanja nevarnih lastnosti zaradi njihovega odlaganja na odlagališče za nenevarne odpadke;
- storitve predobdelave komunalnih odpadkov z namenom povečanja možnosti za njihovo predelavo.

Občina je z določbami 28. člena tega odloka opredelila tudi dopolnilni dejavnosti GJS zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov, to je tržno dejavnost predelave odpadnega lesa v sekance ter dejavnost obdelave biološko razgradljivih odpadkov v kompostarnah in napravah za mehansko-biološko obdelavo odpadkov, za kar ni bilo pravne podlage v ZVO-1. Pri tem pa občina s tem odlokom ali pravilnikom ni opredelila načina financiranja ter drugih finančnih virov teh dveh dejavnosti, na primer cene oziroma prihodkov od prodaje sekancev in komposta.

Priporočilo

Občina naj pri ravnanju s komunalnimi odpadki v odloku ali drugem splošnem aktu določi način oblikovanja cene obveznih in posebnih storitev GJS s področja ravnanja s komunalnimi odpadki in druge finančne vire teh GJS (določitev upravičenih stroškov cene storitev javne službe ter upravičenih stroškov cene javne infrastrukture; določitev obsega gospodarske javne infrastrukture, ki se uporablja za izvajanje GJS; opredelitev vrst in načina merjenja prihodkov od posebnih storitev in drugih prihodkov, ki znižujejo ceno storitve GJS).

2.1.4.1 Strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge občine ter vodenje katastra javne infrastrukture

V četrtem odstavku 7. člen Odloka o ravnanju s komunalnimi odpadki v Občini Brežice določa, da občina na izvajalca GJS prenaša naslednje svoje naloge:

- strokovne, tehnične in organizacijske naloge v zvezi z načrtovanjem razvoja javne službe,
- zagotavljanje strokovnih podlag, ki jih občina potrebuje za izvajanje upravnih nalog pri urejanju javne službe (to je izdaja projektnih pogojev in soglasij k projektnim rešitvam v skladu s predpisi o graditvi objektov ter izdaja smernic in mnenj za načrtovanje prostorskih ureditev v skladu s predpisi o načrtovanju prostora),
- pospeševanje uvajanja informatiziranih procesov za potrebe javne službe in
- vodenje katastra.

V 36. členu ta odlok določa, da občinski svet sprejme tehnični pravilnik o odlaganju ostankov predelave ali odstranjevanju komunalnih odpadkov v Regionalnem centru za ravnanje z odpadki Dolenjska ter da mora izvajalec GJS pripraviti obrazložen osnutek tega pravilnika na zahtevo župana.

Občina s tem odlokom ali drugim splošnim aktom ni opredelila načina oblikovanja finančnega vira oziroma kriterijev in meril za oblikovanje povračila stroškov iz občinskega proračuna za izvajanje nalog iz 7. in 36. člena Odloka o ravnanju s komunalnimi odpadki v Občini Brežice. Občina z izvajalcem GJS ni sklenila dogovora ali pogodbe o prenosu, izvajanju in plačilu prenesenih nalog, zato so dejanski stroški teh nalog v obdobju od leta 2008 do leta 2012, namesto občinskega proračuna, neupravičeno bremenili izvajalca GJS oziroma cene storitev ravnanja s komunalnimi odpadki.

2.1.4.2 Zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov, ki povzročajo čezmerno obremenitev okolja

V 8. členu Odlok o ravnanju s komunalnimi odpadki v Občini Brežice določa, da občina skrbi za odpravo posledic čezmerne obremenitve okolja zaradi ravnanja s komunalnimi odpadki in krije stroške odprave teh posledic, če jih ni mogoče naprtiti določenim ali določljivim povzročiteljem ali ni pravne podlage za naložitev obveznosti povzročitelju obremenitve ali posledic ni mogoče drugače odpraviti, ter da mora izvajalec GJS zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov na račun občine zagotoviti zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov, ki povzročajo čezmerno obremenitev okolja ter jih oddati v obdelavo.

Občina s tem odlokom ali drugim splošnim aktom ni opredelila načina financiranja predpisanih nalog izvajalca GJS zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov.

2.1.4.3 Enotna cena storitev GJS s področja ravnanja s komunalnimi odpadki

V obdobju od leta 2008 do leta 2012 je na območju občine za obračunavanje storitev GJS zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov in GJS odlaganje komunalnih odpadkov veljal pravilnik o oblikovanju cen ravnanja s komunalnimi odpadki, ki določa način oblikovanja enotne cene storitev GJS s področja ravnanja s komunalnimi odpadki, to je cena storitev zbiranja, odvažanja in odlaganja komunalnih odpadkov. Po veljavnem ceniku zbiranja, odvoza in deponiranja komunalnih odpadkov na območju občine je enotna cena storitev ravnanja s komunalnimi odpadki znašala 15,0144 evra/m³ in je bila sestavljena iz cene zbiranja in odvoza odpadkov (11,6683 evra/m³) in cene odlaganja odpadkov (3,3461 evra/m³).

Občina je v letu 2009 sprejela Odlok o ravnanju s komunalnimi odpadki v Občini Brežice ki določa, da mora izvajalec GJS cene storitev GJS oblikovati v skladu z zakonom in podzakonskimi predpisi, ki urejajo oblikovanje cen storitev GJS varstva okolja, ter v skladu s tarifnim pravilnikom, ki podrobneje določa način oblikovanja teh cen.

Občina do konca leta 2012 ni sprejela tarifnega pravilnika o oblikovanju cen storitev GJS s področja ravnanja s komunalnimi odpadki in ni razmejila enotne cene storitev ravnanja s komunalnimi odpadki na predpisane tarife storitev GJS zbiranje in prevoz odpadkov in GJS odlaganje komunalnih odpadkov v skladu s pravilnikom o metodologiji za oblikovanje cen 2009.

Ukrep občine

Občina je 17. 1. 2013 sprejela Tarifni pravilnik za obračun storitev obvezne občinske gospodarske javne službe ravnanja z odpadki v Občini Brežice¹¹³ na podlagi Uredbe o metodologiji za oblikovanje cen GJS varstva okolja, ki ga je 14. 12. 2015 nadomestila z novim tarifnim pravilnikom¹¹⁴. Prav tako je občina 17. 1. 2013 sprejela sklep o določitvi cen storitev GJS varstva okolja, s katerim je s 1. 2. 2013 razmejila cene storitev ravnanja z odpadki v skladu z Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev GJS varstva okolja.

2.1.4.4 Diferencirane cene in obračunske enote storitev ravnanja s komunalnimi odpadki

V 10., 11. in 22. členu je pravilnik o oblikovanju cen ravnanja s komunalnimi odpadki določal količinske normative povzročenih odpadkov na osebo (na dan) in način izračuna potrebnega števila in velikosti posod za odpadke, in sicer glede na število prebivalcev, količinskega normativa povzročenih odpadkov na osebo,

¹¹³ Uradni list RS, št. 5/13.

¹¹⁴ Uradni list RS, št. 104/15.

pogostnost odvoza in določeno stopnjo polnjenja posod za odpadke (85 odstotkov), ter naslednje količinske enote za obračun opravljenih storitev odvoza komunalnih odpadkov:

- število oseb v gospodinjstvih in poslovnih prostorih za odvoz odpadkov iz tipiziranih posod za odpadke¹¹⁵ ter odvoz komunalnih odpadkov iz naselij s kontejnerji¹¹⁶,
- število odpeljanih kontejnerjev za odvoz odpadkov na podlagi naročila delovne organizacije,
- površina (kvadratni meter) poslovnega prostora za odvoz odpadkov iz poslovnih prostorov, kjer odvoz ni organiziran s kontejnerji.

V 28. členu je ta pravilnik določal, da je treba pri kalkulaciji cen storitev upoštevati stroške enostavne in razširjene reprodukcije ter v razmerju ena proti dva določiti cene storitev za gospodinjstva in gospodarstvo.

V obdobju od leta 2008 do leta 2012 so na območju občine na podlagi tega pravilnika veljale:

- diferencirane cene storitev ravnanja s komunalnimi odpadki za gospodinjstva in gospodarske subjekte ter količinske enote za obračun opravljenih storitev na osebo (za gospodinjstva) in kvadratni meter poslovne površine (za gospodarske subjekte),
- diferencirane cene za odvoz odpadkov iz manjših poslovnih prostorov (glede na površino poslovnega prostora),
- diferencirane cene za odvoz odpadkov s kontejnerjem (glede na prepeljano razdaljo – cenik zbiranja, odvoza in deponiranja komunalnih odpadkov v prilogi 1).

S tem je ta pravilnik opredeljeval način diferenciranja ali oblikovanja različnih enotnih cen storitev ravnanja s komunalnimi odpadki za gospodinjstva in gospodarske subjekte in storitev odvoza odpadkov s kontejnerjem (glede na prepeljano razdaljo) ter različne obračunske enote opravljenih storitev (na osebo, kvadratni meter poslovne površine) brez pravne podlage v predpisu in v nasprotju z določbami 6. in 16. člena pravilnika o oblikovanju cen 2008 ter 9. in 24. člena pravilnika o metodologiji za oblikovanje cen 2009, ki so prepovedovale diferenciacijo cen storitev GJS varstva okolja in določale prostorninske (v kubičnih metrih) oziroma od 15. 8. 2009 težnostne enote (v kilogramih) za obračunavanje opravljenih storitev GJS s področja ravnanja s komunalnimi odpadki.

Ukrep občine

Občina je 17. 1. 2013 sprejela Tarifni pravilnik za obračun storitev obvezne občinske gospodarske javne službe ravnanja z odpadki v Občini Brežice na podlagi Uredbe o metodologiji za oblikovanje cen GJS varstva okolja, ki ga je 14. 12. 2015 nadomestila z novim tarifnim pravilnikom.

Občina je 17. 1. 2013 in 14. 12. 2015 sprejela tarifna pravilnika za obračun storitev GJS s področja ravnanja s komunalnimi odpadki, s katerima pa obračunskih enot ni uskladila s predpisi (Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen GJS varstva okolja) oziroma ni ukinila količinskih enot za obračun opravljenih storitev na osebo in kvadratni meter poslovne površine.

¹¹⁵ Prostornina od 80 do 700 litrov.

¹¹⁶ Prostornina od 4 do 7 kubičnih metrov.

2.1.4.5 Okoljska taksa za obremenjevanje okolja s komunalnimi odpadki

Cenik zbiranja, odvoza in deponiranja komunalnih odpadkov na območju občine je poleg enotnih cen storitev ravnanja s komunalnimi odpadki kot ločeno plačilo določal tudi občinski takso po Odloku o taksi za obremenjevanje okolja s komunalnimi odpadki. Po tem odloku so povzročitelji odpadkov (pravne in fizične osebe) zavezanci za plačevanje te takse kot odškodnine zaradi razvrednotenega okolja in nevarnosti za prostor, ki je nastala kot posledica odlaganja odpadkov, taksa pa se zaračunava kot dodatna postavka pri zaračunavanju odvoza in odlaganja odpadkov. Ta odlok tudi določa, da je pobrana taksa namenski prihodek proračuna občine za izgradnjo deponije komunalnih odpadkov, sanacijo obstoječe deponije in sanacijo črnih odlagališč; mesečna obveznost za plačilo takse za gospodinjstva je znašala 100 tolarjev na osebo, za gospodarske subjekte 1.000, 500 ali 10 tolarjev na kvadratni meter površine poslovnega prostora, za posamezna naročila fizičnih oseb ali gospodarskih subjektov pa 2.000 tolarjev za kontejner in 5.000 tolarjev za odvoz smetarske posode na uro.

Taksa za obremenjevanje okolja s komunalnimi odpadki, ki se je zaračunavala na podlagi tega odloka, v obdobju od leta 2008 do leta 2012 ni imela pravne podlage v zakonu.

Ukrep občine

Občina je v letu 2013 sprejela in objavila Odlok o razveljavitvi Odloka o taksi za obremenjevanje okolja s komunalnimi odpadki¹¹⁷.

2.1.4.6 Okoljska dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov

Veljaven cenik zbiranja, odvoza in deponiranja komunalnih odpadkov na območju občine v obdobju od leta 2008 do leta 2012 je kot ločeno tarifno postavko poleg enotnih cen storitev GJS s področja ravnanj s komunalnimi odpadki določal tudi okoljsko dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja komunalnih odpadkov po Uredbi o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov na odlagališčih¹¹⁸, za kar ni bilo pravne podlage v pravilniku o oblikovanju cen ravnanja s komunalnimi odpadki ali drugem splošnem aktu občine oziroma sklepu o določitvi te ločene tarife.

Ukrep občine

Občina je 14. 12. 2015 sprejela Tarifni pravilnik za obračun storitev obvezne občinske gospodarske javne službe ravnanja z odpadki v Občini Brežice, s katerim je ukinila tarifo okoljske dajatve zaradi odlaganja odpadkov kot ločeno tarifo storitev odlaganja komunalnih odpadkov.

2.1.4.7 Zbiranje ločenih frakcij in kosovnih odpadkov

V 14. členu Odlok o ravnanju s komunalnimi odpadki v Občini Brežice določa, da storitve prevzemanja ločenih frakcij obsegajo:

- prevzemanje odpadne embalaže, zbrane v skladu s 16. členom tega odloka, izmenično s prevzemanjem mešanih komunalnih odpadkov,
- redno prevzemanje ločenih frakcij v zbiralnicah ločenih frakcij,
- redno prevzemanje ločenih frakcij v zbirnih centrih,
- redno prevzemanje kosovnih odpadkov v zbirnih centrih,
- občasno prevzemanje kosovnih odpadkov na prevzemnih mestih kosovnih odpadkov.

¹¹⁷ Uradni list RS, št. 35/13.

¹¹⁸ Uradni list RS, št. 129/04, 70/10.

Po tem odloku storitve prevzemanja nevarnih frakcij obsegajo redno prevzemanje nevarnih frakcij, ki jih povzročitelji komunalnih odpadkov oddajajo v zbirnem centru ali premičnih zbiralnicah nevarnih frakcij, podrobneje pa se obseg in vsebina storitev GJS ter način ločenega zbiranja odpadkov (iz prvega in drugega odstavka tega člena) določi z letnim programom ravnanja s komunalnimi odpadki, ki ga za vsako naslednje leto izdelata izvajalec GJS zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov in ga posreduje občini v potrditev najpozneje do 31. 10. tekočega leta.

V 15. členu ta odlok določa način zbiranja bioloških odpadkov, ki nastajajo pri povzročiteljih iz gospodinjstev in ki se morajo zbirati ločeno od drugih ločeno zbranih frakcij komunalnih odpadkov in od mešanih komunalnih odpadkov, prevzemno mesto pa je isto kot za mešane komunalne odpadke. V prvem odstavku 16. člena ta odlok določa, da izvajalec GJS s sistemom individualnega zbiranja odpadne embalaže, ki vključuje uporabo namenske posode, zagotavlja pri uporabnikih storitve izvorno ločevanje in prevzem naslednjih vrst odpadne embalaže:

- odpadne embalaže iz papirja,
- odpadne embalaže iz plastike,
- odpadne embalaže iz kovin,
- odpadne embalaže iz sestavljenih materialov.

V drugem odstavku 16. člena ta odlok določa, da se v namensko posodo iz prvega odstavka tega člena ne odlaga: steklena embalaža, časopisni papir, večje škatle, ostanki hrane, nečiste vrečke in embalaža ter nevarni odpadki (baterije, pločevinke barv, razredčil, kartuše in podobno). V tretjem odstavku 16. člena ta odlok določa, da uporabniki GJS papir in steklo zbirajo ločeno in ga oddajo na obstoječih ekoloških otokih ali v zbirnem centru. V prvem odstavku 17. člena ta odlok določa, da se za prevzemanje ločenih frakcij zagotovijo zbiralnice ločenih frakcij, ki morajo biti opremljene s tipiziranimi posodami ali zabojniki za prevzemanje ločenih frakcij komunalnih odpadkov (iz prvega odstavka 14. člena tega odloka). V petem odstavku 25. člena pa ta odlok določa, da prevzemanje kosovnih odpadkov ni redna storitev prevzemanja komunalnih odpadkov ter da stroške prevzemanja kosovnih odpadkov krije imetnik kosovnih odpadkov in so vračunani v stroških ravnanja z odpadki.

Občina s tem odlokom ali drugim splošnim aktom ni opredelila cen storitev zbiranja ločenih frakcij odpadne embalaže na zbirnih mestih pri uporabnikih GJS in plačila (dajatve) za zbiranje kosovnih odpadkov, nevarnih frakcij in ločenih frakcij odpadne embalaže na ekoloških otokih in v zbiralnicah ločenih frakcij (to plačilo je bilo poleg stroškov zbiranja ločenih frakcij odpadne embalaže pri uporabnikih GJS v nasprotju z določbami pravilnika o metodologiji za oblikovanje cen 2009 vključeno v enotno ceno zbiranja in odlaganja odpadkov) ter načina oblikovanja teh cen oziroma pavšalnih plačil v skladu z določbami 7. in 8. člena ZGJS.

2.1.4.8 Prevzemanje ločenih frakcij na javnih prireditvah

V 26. členu Odlok o ravnanju s komunalnimi odpadki v Občini Brežice določa, da morajo organizatorji kulturnih, športnih in drugih javnih prireditev v skladu z zakonom, ki ureja javna zbiranja in javne prireditve, za čas trajanja prireditve v dogovoru z izvajalcem GJS zagotoviti, da se prireditveni prostor proti plačilu opremi s tipskimi posodami za zbiranje tistih odpadkov, za katere se pričakuje, da bodo nastali. Na kulturnih, športnih in drugih javnih prireditvah na prostem, na katerih se pričakuje več kot 1.000 udeležencev, mora organizator prireditve v dogovoru z izvajalcem GJS zagotoviti posode ali zabojnike za ločeno zbiranje ločenih frakcij iz prvega odstavka 13. člena tega odloka.

Občina v tem odloku ali drugem splošnem aktu ni opredelila načina oblikovanja cen zbiranja posameznih vrst ločenih frakcij in ostankov komunalnih odpadkov na javnih prireditvah v skladu s 7. in 8. členom ZGJS, s čimer je izvajalcu GJS prepustila, da cene teh obveznih storitev GJS oblikuje in določa samostojno.

2.1.4.9 Stroški vzdrževanja in najema posod za odpadke

V tretjem odstavku 21. člen Odloka o ravnanju s komunalnimi odpadki v Občini Brežice določa, da morajo uporabniki na svoje stroške zagotoviti nabavo in vzdrževanje tipiziranih posod in zabojnikov za prepuščanje mešanih komunalnih odpadkov na prevzemnih mestih ter da se stroški zamenjave in vzdrževanja posod za odpadke določijo v tarifnem pravilniku. V 1. členu je pravilnik o oblikovanju cen ravnanja s komunalnimi odpadki določil, da morajo uporabniki GJS sami nabaviti posode, zaboje in kontejnerje za odpadke, v nekaterih primerih pa lahko izvajalec GJS da v uporabo svoje kontejnerje in pri tem zaračunava najemnino. Po 13. členu tega pravilnika so morali uporabnik sami čistiti in vzdrževati 80 do 240 litrske posode za odpadke in 400 do 700 litrske zaboje na kolesih, vse tipske kontejnerje s prostornino od 4 do 7 kubičnih metrov pa je moral oprati in razkuževati izvajalec GJS najmanj enkrat mesečno od maja do vključno septembra ter stroške teh storitev zaračunati pri ceni odvoza.

Občina z odlokom ali drugim splošnim aktom ni opredelila načina oblikovanja in določanja cen najema kontejnerjev in cen vzdrževanja in zamenjave tipiziranih posod in zabojnikov za prepuščanje mešanih komunalnih odpadkov v skladu z določbami 7. in 8. člena ZGJS, temveč je prepustila izvajalcu GJS, da jih oblikuje in določa samostojno.

2.1.4.10 Finančni viri GJS iz proračuna občine in drugi viri

V 43. členu Odlok o ravnanju s komunalnimi odpadki v Občini Brežice določa, da so finančni viri GJS s področja ravnanja s komunalnimi odpadki:

- plačila uporabnikov za storitve javne službe po veljavnih cenah storitev javne službe (smetarina),
- sredstva od prodaje ločenih frakcij, primernih za predelavo,
- drugi viri, določeni s predpisom lokalne skupnosti, zakonom ali podzakonskim predpisom,

v 45. členu pa, da so viri financiranja infrastrukture teh GJS sredstva iz:

- proračuna občine,
- sredstev razvojnih skladov,
- dotacij, donacij in subvencij,
- taks in drugih virov, določenih s predpisom lokalne skupnosti ali zakonom oziroma na njegovi podlagi sprejetem predpisom.

Občina s tem odlokom ali drugim splošnim aktom ni opredelila finančnih virov GJS s področja ravnanja s komunalnimi odpadki iz občinskega proračuna in načina njihovega oblikovanja (na primer za sofinanciranje posamezne dejavnosti oziroma pokritje morebitne izgube GJS) in drugih virov teh GJS (na primer plačil za prevzem nekomunalnih odpadkov v zbiralnicah oziroma zbirnem centru, (neto) prihodkov drugih dejavnosti izvajalca GJS) v skladu z določbami 7. in 8. člena ZGJS.

2.2 Normativni okvir za določanje cen storitev GJS varstva okolja

Občina mora zagotavljati pregledne finančne odnose z izvajalci GJS in z občinskim predpisom urediti tudi način določanja cen storitev GJS varstva okolja (oziroma mehanizem za nadzor financiranja teh GJS in določanje oziroma spreminjanje cen storitev teh GJS) na podlagi 7. in 59. člena ZGJS in v skladu s pravili o financiranju SSGP (v odločbi Komisije oziroma sklepu Komisije)¹¹⁹.

Da bi občina lahko uravnavala gibanje in zagotavljala pregledno in predvidljivo reguliranje cen GJS varstva okolja oziroma nadzirala in ocenjevala upravičene stroške in prihodke, ugotavljala in določala obseg potrebnega nadomestila sredstev za izvajanje dejavnosti GJS iz svojega proračuna¹²⁰ ter preprečevala prekomerno ali nezadostno financiranje teh GJS, je morala (poleg mehanizma za oblikovanje cen) v okviru mehanizma za določanje cen storitev GJS varstva okolja opredeliti najmanj:

- cenovno politiko oziroma pogoje in kriterije, ki morajo biti izpolnjeni za določitev nove ali spremenjene cene storitve GJS varstva okolja¹²¹, ter merila za uravnavanje in spreminjanje cen storitev GJS varstva okolja (oziroma zgornje meje ali stopnje znižanja ali povišanja teh cen);
- postopek za določitev cene posamezne storitve teh GJS oziroma udeležence, akte, roke in aktivnosti v tem postopku.

Občina z občinskim predpisom ni opredelila cenovne politike (to je pogojev, kriterijev in meril za določitev nove ali spremenjene cene storitve GJS varstva okolja) in postopka za nadzor financiranja in določitev cen storitev GJS varstva okolja (to je udeležencev, aktov, rokov in aktivnosti v tem postopku) na podlagi 7. člena in drugega odstavka 59. člena ZGJS. S tem si občina tudi ni zagotovila podlage za ukrepanje oziroma določitev obsega nadomestila za izvajanje GJS varstva okolja in financiranje teh GJS iz proračunskih sredstev v primeru njihove nelikvidnosti, v času sprejetih ukrepov kontrole cen oziroma zamrznitve cen storitev GJS varstva okolja na podlagi ZKC.

2.2.1 Odločanje občine o povišanju cen storitev GJS varstva okolja

Občina je 16. 3. 2009 odločala o soglasju k predlogu izvajalca GJS o povišanju cen:

- odvajanja komunalne in padavinske odpadne vode (za 64 odstotkov) za gospodinjstva in gospodarstvo (za 60 oziroma 65 odstotkov),
- odlaganja ostankov komunalnih odpadkov (za 9 odstotkov),
- zbiranja in odvoza komunalnih odpadkov (za 51 odstotkov).

¹¹⁹ V 6. členu sta odločba Komisije in sklep Komisije določila, da države članice izvajajo redna preverjanja ali poskrbijo, da se izvajajo takšna preverjanja, da se zagotovi, da podjetja ne prejemajo prekomernega nadomestila zneska, določenega v skladu s 5. členom odločbe in sklepa Komisije. Države članice zahtevajo, da zadevno podjetje vrne vsako izplačano prekomerno nadomestilo, za prihodnost pa se posodobijo parametri za izračun nadomestila. Če znesek prekomernega nadomestila ne presega 10 odstotkov zneska letnega nadomestila, se lahko takšno prekomerno nadomestilo prenese na naslednje letno obdobje in odšteje od zneska nadomestila, izplačljivega za navedeno obdobje.

¹²⁰ V primeru ugotovljenega presežka stroškov nad prihodki oziroma primanjkljaja prihodkov GJS.

¹²¹ Pogoji za določitev cene storitve GJS so predpisana pravila o načinu izvajanja in obračunavanja (merjenja) ter oblikovanja cene storitve GJS; kriterij za določitev cene nove storitve ali spremembo veljavne cene storitve GJS je upravičen prihodek, dosežen s ceno GJS, oziroma vnaprej opredeljena vrednost ali stopnja prekomernega primanjkljaja in presežka teh prihodkov GJS.

Občina je zavrnila predlog o povišanju cen storitev odvajanja komunalne in padavinske odpadne vode, česar pa ni utemeljila in obrazložila v ustreznem dokumentu (na primer zapisniku seje občinskega sveta), s čimer ni dokumentirala oziroma primerno zavrnila predloga izvajalca GJS o povišanju teh cen, ki niso bile spremenjene že od leta 2004 in po navedbah izvajalca GJS niso pokrivalo vseh stroškov odvajanja odpadne vode.

Občina je sprejela sklep o soglasju k povišanju (povprečne) cene zbiranja in odvoza komunalnih odpadkov in cene odlaganja ostanka komunalnih odpadkov, s katerim pa ni določila roka in pogojev začetka veljavnosti spremenjenih (povišanih) cen, ter tega sklepa ni objavila v uradnem glasilu občine v skladu z določbami 66. člena ZLS.

Občina s tem ni pregledno povišala povprečnih cen storitev ravnanja s komunalnimi odpadki ter ni niti z ustrežno objavo zagotovila veljavnosti teh cen¹²².

2.3 Nadziranje cen storitev GJS varstva okolja

V obdobju od leta 2008 do leta 2012 so temeljno podlago za nadzor nad gibanjem in oblikovanjem cen GJS varstva okolja predstavljali pravilniki o oblikovanju cen (izdani na podlagi ZVO-1), uredbe o oblikovanju cen (izdane na podlagi ZKC), predpisi, ki urejajo oskrbovalne standarde in naloge, ki se izvajajo v okviru teh GJS, občinski predpisi o načinu izvajanja posamezne GJS ter SRS 35 (2006) in podatki o načrtovanju in doseganju poslovnih ciljev iz letnih načrtov in poročil izvajalca GJS.

V skladu s SRS 35 (2006) se je konec leta 2009 končalo prehodno obdobje, v katerem so lahko javna podjetja izkazovala računovodsko kategorijo sredstev v upravljanju (to so osnovna sredstva oziroma javna infrastruktura in druga sredstva v lasti države ali občine, prejeta v upravljanje). Tako je morala občina (lastnica infrastrukture GJS) do začetka leta 2010 odpraviti terjatve za sredstva, dana v upravljanje, in prevzeti javno infrastrukturo v svoje poslovne knjige ter urediti (najemna) razmerja z izvajalci GJS kot upravljavci infrastrukture, kar je določal tudi sprejeti pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen 2009.

Pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen 2009 je od 15. 8. 2009 (ko so prenehali veljati sprejeti ukrepi kontrole cen na podlagi ZKC in so občine v celoti prevzele pristojnost za določanje cen storitev GJS varstva okolja) enotno uredil rok, v katerem mora izvajalec GJS občini predložiti v soglasje poslovni načrt in poročilo o izvajanju GJS za preteklo leto (to je najkasneje do 31. 3.). Po navedenem pravilniku je bil potrjen poslovni načrt¹²³ podlaga za sklenitev pogodbe med občino in izvajalcem GJS, v kateri sta morala urediti vsa vprašanja v zvezi z zaračunavanjem omrežnine, plačevanjem najemnine za uporabo javne infrastrukture, način in pogoje uporabe drugih elementov cene za uporabo javne infrastrukture ter obseg in višino subvencij k ceni za uporabo javne infrastrukture. V 31. členu je pravilnik tudi določil, da mora občina v skladu z načelom plača povzročitelj obremenitve najkasneje do 1. 1. 2010¹²⁴ pričeti z

¹²² Izvajalec GJS teh cen ni uporabil pri zaračunavanju uporabnikom na območju občine, in sicer niti v obdobju od 15. 8. 2009 do 28. 8. 2010, ko ni bilo sprejetih ukrepov kontrole cen na podlagi ZKC.

¹²³ Vsebovati mora vse kvalitativne in kvantitativne parametre izvajanja posamezne javne službe, vključno s kalkulacijo cene posamezne komunalne storitve.

¹²⁴ Ko je bilo s SRS 35 (2006) odpravljeno izkazovanje javne infrastrukture v poslovnih knjigah izvajalcev GJS kot sredstva, prejeta v upravljanje. Prehodno obdobje, v katerem je bilo še mogoče izkazovati sredstva v upravljanju, se je izteklo 31. 12. 2009, kar pomeni, da je bilo treba do tega datuma ustrezno urediti (najemno) razmerje med državo/občino kot lastnico infrastrukture in izvajalci GJS kot upravljavci infrastrukture.

obračunavanjem najemnine za vso javno infrastrukturo v njeni lasti, in sicer najmanj v višini amortizacije javne infrastrukture, pri čemer je morala veljavna cena storitve GJS (oziroma zaračunana cena in dodeljena subvencija k tej ceni uporabniku GJS) pokriti vse stroške izvajanja GJS.

V obdobju od leta 2008 do leta 2012 je morala občina z nadzorom financiranja GJS varstva okolja (oziroma poslovanja izvajalcev GJS) in načina oblikovanja cen storitev teh GJS zagotavljati stroškovno učinkovito izvajanje in stabilne cene storitev teh GJS. Izvajanje nadzora nad financiranjem posamezne GJS varstva okolja (in nad oblikovanimi cenami storitev GJS) je predstavljalo organizacijski in kadrovski problem predvsem za majhne občine tudi zaradi omejenega zaposlovanja v javnem sektorju in neusposobljenosti občinskih kadrov za nadziranje finančnega poslovanja izvajalcev GJS.

Tabela 6: Število zasedenih delovnih mest in delavcev za nadzor cen GJS varstva okolja v občinski upravi na dan 31. 12. 2009

Občina	Število občanov	Število zasedenih delovnih mest	Število delavcev za nadzor cen
Občina Brežice	24.238	51	-

Vir: podatki občine.

2.3.1 Način in postopki nadzora nad financiranjem GJS varstva okolja

Občina s splošnim aktom ni opredelila načina in postopkov finančnega nadzora GJS varstva okolja oziroma rednega zbiranja in spremljanja podatkov ter kontroliranja financiranja GJS varstva okolja (oziroma finančnega poslovanja izvajalca GJS).

Občina je leta 2011 naročila revizijo smotrnosti izvajanja GJS varstva okolja v letu 2010 ter analizo učinkovitosti in ekonomičnosti izvajanja javnih služb in njihovega nadaljnjega razvoja, s čimer je med drugim zagotovila zunanji nadzor izvajanja in financiranja GJS varstva okolja.

2.3.1.1 Povišanje cen komunalnih storitev

Občina je 16. 3. 2009 odločala o sprejemu soglasja k predlogu izvajalca GJS o povišanju cen:

- odvajanja komunalne in padavinske odpadne vode,
- odlaganja ostankov komunalnih odpadkov,
- zbiranja, odvoza in ravnanja s komunalnimi odpadki.

Občina je sprejela sklepa o določitvi (povišanju) povprečne cene odlaganja ostankov komunalnih odpadkov in cene zbiranja, odvoza in ravnanja s komunalnimi odpadki po predlogu izvajalca GJS, čeprav pred tem ni opravila nadzora nad finančnim stanjem izvajalca GJS in načrtovanim financiranjem GJS s področja ravnanja s komunalnimi odpadki oziroma ni preverila upravičenosti predloga o povišanju cen storitev GJS varstva okolja (to je način oblikovanja vrste in vrednosti stroškovnih elementov teh cen). Občina tudi ni ocenila obsega upravičenih stroškov in prihodkov ter vključenega dobička v predlagani in nato določeni ceni storitev teh GJS oziroma morebiti dodeljenega prekomernega nadomestila izvajalcu GJS.

2.3.1.2 Subvencioniranje cen storitev GJS varstva okolja

Občina je na podlagi pravilnika o metodologiji za oblikovanje cen 2009 sprejela sklepe o določitvi višine subvencioniranja cen storitev GJS varstva okolja, in sicer:

- za leto 2010 v višini 50 odstotkov obračunane amortizacije javne infrastrukture,
- za leto 2011 v višini 45 odstotkov obračunane amortizacije javne infrastrukture,
- za leto 2012 v višini 50 odstotkov obračunane amortizacije javne infrastrukture.

Občina je v sklepih o subvencioniranju cen GJS varstva okolja določila, da bo subvencionirala cene GJS varstva okolja vsem gospodinjstvom in nepridobitnim organizacijam, načrtovani letni obseg subvencij iz občinskega proračuna ter obseg subvencije k posamezni ceni v obliki deleža cene za uporabo javne infrastrukture je znašal 50 oziroma 45 odstotkov veljavne cene skladno s predpisano omejitvijo subvencioniranja teh cen v pravilniku o metodologiji za oblikovanje cen 2009.

Tabela 7: Skupni obseg dodeljenih subvencij k cenam storitev GJS varstva okolja v obdobju od leta 2010 do leta 2012

Dejavnost GJS	v evrih		
	Subvencije v letu 2010	Subvencije v letu 2011	Subvencije v letu 2012
Oskrba s pitno vodo	73.313	72.168	86.371
Odvajanje komunalne in padavinske odpadne vode	105.094	146.154	224.413
Čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode	32.791	73.595	131.531
Zbiranje in prevoz ter deponiranje komunalnih odpadkov	48.638	41.638	41.858
Skupaj	259.835	333.555	484.172

Vir: podatki občine.

2.3.1.3 Najemnina za uporabo javne infrastrukture

Občina je uredila najemno razmerje za v najem oddano javno infrastrukturo GJS varstva okolja (objektov in naprav, nepremičnin in premičnin) z izvajalcem GJS s pogodbo, sklenjeno 29. 11. 2010, kar je skoraj 11 mesecev po določenem roku¹²⁵ v pravilniku o metodologiji za oblikovanje cen 2009. Občina je s pogodbo določila najemnino za leto 2010 v obsegu obračunane amortizacije javne infrastrukture v letu 2009, ki je znašala skupaj 519.670 evrov, od tega:

- 146.625 evrov za najem infrastrukture GJS oskrbe s pitno vodo,
- 210.188 evrov za najem javne kanalizacije,
- 65.582 za najem čistilne naprave in
- 97.275 evrov za najeto infrastrukturo GJS zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov.

Občina je v 6. členu najemne pogodbe določila, da se mora najemnina porabiti za investicije v infrastrukturo tiste javne službe, za katero je bila zaračunana. S to pogodbo se je izvajalec GJS zavezal,

¹²⁵ 1. 1. 2010.

da bo prevzel v najem tudi vso novo in obnovljeno infrastrukturo za izvajanje GJS, ki jo bo občina zgradila ali pridobila v času trajanja najemnega razmerja, ter da bo uporabljal in vzdrževal najeto javno infrastrukturo v svojem imenu in za svoj račun ter jo uporabljal izključno za izvajanje obveznih GJS varstva okolja. Poleg tega je ta pogodba določala, da mora najemnik vzdrževati in uporabljati infrastrukturo kot dober gospodarstvenik ter da ga bremenijo vsi stroški, povezani z obratovanjem ali uporabo infrastrukture, stroški zavarovanja in stroški vzdrževanja ter da mora za zavarovanje infrastrukture skleniti ustrezne zavarovalne pogodbe za rizike uničenja ali poškodovanja (naključje, namerno, višja sila) v obsegu, ki bo omogočal njihovo nadomestitev. Med drugim je najemna pogodba določala način zaračunavanja in plačevanja najemnine ter nakazovanja določenih subvencij k ceni za uporabo javne infrastrukture v skladu s sklepom o subvencioniranju GJS varstva okolja za leto 2010 ter način nadziranja vzdrževanja in stanja infrastrukture ter ukrepanja, če najemnik ne bi dosegal meril kakovosti in standardov vzdrževanja infrastrukture.

Poleg tega je občina skupaj z ostalimi občinami solastnicami infrastrukture za odlaganje komunalnih odpadkov z izvajalcem te GSJ dne 29. 12. 2010 sklenila še najemno pogodbo za to infrastrukturo, s katero je natančneje opredelila način razmejitev pristojnosti pri upravljanju le-te. Po tej pogodbi je najemnik moral voditi zunajbilančne analitične evidence infrastrukture in polletno občini posredovati podatke o stanju in vrednosti infrastrukture za knjiženje v glavnih knjigah občin solastnic infrastrukture ter sestavljati letne programe za obnovitvene in razširitvene investicije v infrastrukturo in jih vsako leto posredovati občinam (do 30. 9. tekočega leta za naslednje leto). Poleg tega je najemnik moral, najkasneje do 30. 9. tekočega leta, oceniti in občini posredovati obseg letne najemnine za infrastrukturo in letni znesek morebitne subvencije iz občinskega proračuna ter do 15. 11. letni poslovni načrt za naslednje leto in do 31. 1. popisne liste in poročilo o popisu infrastrukture. Po 14. členu te pogodbe pa je moral najemnik (izvajalec GJS) brezplačno pripravljati vse podlage in podatke v zvezi z investicijami v infrastrukturo in izvajanjem javne službe, ki so potrebni za sestavitev letnega proračuna občine. Občina pa se je zavezala (v 8. členu te pogodbe), da bo v ustreznem deležu pokrila izgubo izvajalca GJS, in sicer v delu najemnine, ki ne bo pokrita s ceno GJS.

Občina je z najemno pogodbo z dne 29. 12. 2010 izvajalca GJS pooblastila tudi za vodenje vseh obnovitvenih in novih investicij v infrastrukturo ter se zavezala, da mu bo zagotavljala potrebna sredstva za izvedbo vseh obnovitvenih (ali nadomestitvenih) investicij in najmanj 3 odstotke letne najemnine za intervencijsko-investicijsko vzdrževanje. Med drugim je ta pogodba določala, da mora izvajalec GJS izkazovati izdatke za investicije v infrastrukturo kot stroške poslovanja, ki jih mesečno oziroma po zaključku investicije obračuna vsaki občini po ključu lastniškega deleža infrastrukture, ter da izvajalcu GJS za vodenje in nadzor investicij pripada nadomestilo, ki se opredeli za posamezno investicijo v poslovnem načrtu, ki ga sprejme skupščina podjetja (izvajalca GJS).

Občina je s sklenjeno pogodbo o najemu infrastrukture GJS odlaganje komunalnih odpadkov tudi določila, da mora izvajalec GJS brezplačno pripravljati vse podlage in podatke v zvezi z investicijami v infrastrukturo GJS varstva okolja, ki so potrebni za sestavitev letnega proračuna občine, s čimer je s stroški teh občinskih nalog v nasprotju z določbami 12. člena ZGJS obremenila izvajalca GJS. Občina s to pogodbo tudi ni zagotovila nadzora nad izvajanjem investicij v infrastrukturo GJS, saj je na izvajalca GJS poleg izvajanja investicij v infrastrukturo GJS prenesla tudi naloge vodenja in nadziranja teh investicij. Poleg tega občina s to pogodbo oziroma z ustreznim splošnim aktom ni določila načina oblikovanja nadomestila za vodenje in nadzor investicij, temveč je prepustila izvajalcu GJS, da ga oblikuje samostojno in določi v letnem načrtu.

2.3.1.4 Letni načrti in poročila o izvajanju in financiranju GJS varstva okolja

Letni načrti in poročila o izvajanju GJS varstva okolja so občini predstavljali dokumentarno podlago za nadziranje izvajanja in financiranja GJS varstva okolja. V obdobju od leta 2008 do leta 2011 je izvajalec GJS varstva okolja na območju občine posloval z izgubo, razen pri GJS oskrbe s pitno vodo ter v letu 2012 pri GJS čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode ter GJS ravnanje s komunalnimi odpadki.

Tabela 8: Poslovni izidi GJS varstva okolja v obdobju od leta 2008 do leta 2012

Dejavnost GJS	v evrih				
	Poslovni izid v letu 2008	Poslovni izid v letu 2009	Poslovni izid v letu 2010	Poslovni izid v letu 2011	Poslovni izid v letu 2012
Oskrba s pitno vodo			136.390	196.780	202.764
Odvajanje komunalne in padavinske odpadne vode	(184.033)	(268.811)	(65.555)	(177.559)	(91.418)
Čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode			(45.044)	(51.916)	31.456
Ravnanje s komunalnimi odpadki	(63.909)	(84.262)	(77.051)	(85.225)	171.273
Skupaj	(247.942)	(353.073)	(51.260)	(117.920)	314.075

Viri: letna poročila izvajalca GJS.

Občina v posameznih letih v obdobju od leta 2008 do leta 2012 izvajalcu GJS ni zagotovila pokritja vseh stroškov izvajanja posameznih GJS varstva okolja oziroma ni zagotovila sredstev iz občinskega proračuna za sofinanciranje tistih GJS varstva okolja, ki so poslovale z izgubo. Glede na to, da je v občini en izvajalec opravljal naloge GJS oskrba s pitno vodo, GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode in GJS ravnanje s komunalnimi odpadki, občina ni obvladovala tveganja, da se je izguba posameznih GJS pokrivala z dobičkom drugih GJS oziroma da so se sredstva, prejeta pri opravljanju posamezne GJS, porabljala za dejavnosti tistih GJS, ki so poslovale z izgubo.

Občina v letnem poročilu za leti 2008 in 2009 ni zahtevala ločenega prikaza prihodkov, odhodkov (stroškov) in poslovnega izida za dejavnost oskrbe s pitno vodo ter odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode v skladu z računovodskimi umeritvami v SRS 35 (2006). Poleg tega si občina ni zagotovila ustrezne dokumentarne podlage za spremljanje in finančni nadzor izvajanja GJS, saj je potrjevala letne poslovne načrte izvajalca GJS, čeprav niso vsebovali bistvenih elementov za finančni nadzor izvajanja GJS, to je prikaza načrtovanih upravičenih stroškov in prihodkov posamezne GJS (po vrsti in vrednosti) vključno z obračunanimi obveznimi dajatvami (davek od dobička pravnih oseb, odloženi davki), ter denarnih tokov.

Priporočilo

Občina naj redno spremlja denarni tok in obseg presežka ali primanjkljaja prejemkov po posamezni dejavnosti (poslovno-izidnem mestu) izvajalca GJS varstva okolja.

3. MNENJE

Revidirali smo učinkovitost Občine Brežice pri reguliranju cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja v obdobju od leta 2008 do leta 2012. Mnenje smo oblikovali na podlagi odgovora na glavno revizijsko vprašanje, *ali je občina učinkovito regulirala cene obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja v obdobju od leta 2008 do leta 2012*. Odgovor na glavno revizijsko vprašanje smo pridobili z odgovori na revizijska podvprašanja, *ali je občina zagotovila ustrezen normativni okvir za oblikovanje cen obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja, ali je ustrezno določala cene obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja teh ali jih je ustrezno nadzorovala*.

Menimo, da občina v obdobju od leta 2008 do leta 2012 *ni učinkovito regulirala cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja*, saj ni zagotovila ustreznega normativnega okvira za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja, ni ustrezno določala cen teh storitev in jih tudi ni ustrezno nadzorovala.

Občina v obdobju od leta 2008 do leta 2012 *ni zagotovila ustreznega normativnega okvira za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja*. Z občinskimi predpisi ni določila načina in postopka za oblikovanje cen storitev gospodarskih javnih služb varstva okolja, zaradi česar ni zagotovila preglednih finančnih odnosov z izvajalci gospodarskih javnih služb in mehanizma za uravnavanje prihodkov in stroškov gospodarskih javnih služb varstva okolja ter za preprečevanje tveganja za dodeljene nedovoljene državne pomoči izvajalcem gospodarskih javnih služb. Tako si občina ni zagotovila temeljne podlage za nadziranje oblikovanih cen storitev gospodarskih javnih služb varstva okolja, temveč je prepustila izvajalcu gospodarske javne službe, da samostojno načrtuje vrste in obseg upravičenih stroškov in prihodkov gospodarskih javnih služb varstva okolja ter oblikuje cene in cenike storitev teh gospodarskih javnih služb.

Občina niti do konca leta 2012 ni uskladila odlokov o načinu izvajanja posamezne gospodarske javne službe varstva okolja s predpisano metodologijo za oblikovanje cen storitev teh gospodarskih javnih služb. Na območju občine je tako do konca leta 2012 v nasprotju s predpisi veljalo in se uporabljalo mesečno pavšalno plačilo za priključno moč prav tako so se uporabljale diferencirane cene za gospodinjstva in gospodarske subjekte storitev oskrbe s pitno vodo, za storitve odvajanje in čiščenje odpadne vode ter za storitve ravnanja s komunalnimi odpadki. Poleg tega je občina v obdobju od leta 2008 do leta 2012 brez pravne podlage zaračunavala okoljsko takso za obremenjevanje okolja s komunalnimi odpadki.

Občina z odlokom ali drugim splošnim aktom ni opredelila načina oblikovanja cen storitev gospodarskih javnih služb varstva okolja oziroma pavšalnih plačil storitev, ki so se obračunavale uporabnikom teh gospodarskih javnih služb v obdobju od leta 2008 do leta 2012. V Odloku o oskrbi s pitno vodo v Občini Brežice ni opredelila vodnega povračila ali ločene tarifne postavke storitev oskrbe s pitno vodo, načina financiranja stroškov porabljene vode iz hidrantov ter stroškov vzdrževanja hidrantnega omrežja iz proračuna občine, cene odvajanja in čiščenja industrijske odpadne vode, pavšalnega plačila za odvajanje in čiščenje padavinske odpadne vode ter cen storitev zbiranja ločenih frakcij odpadne embalaže.

Prav tako občina ni opredelila pavšalnega plačila za zbiranje kosovnih odpadkov, nevarnih odpadkov in ločenih frakcij na ekoloških otokih in v zbiralnicah, tarife stroškov okoljske dajatve zaradi odlaganja odpadkov, cen tipiziranih posod in zabojnikov za prepuščanje komunalnih odpadkov ter finančnih virov gospodarskih javnih služb varstva okolja iz občinskega proračuna in drugih virov teh javnih služb.

Občina v obdobju od leta 2008 do leta 2012 s splošnimi akti ni normativno uredila načina financiranja svojih nalog iz Zakona o gospodarskih javnih službah (strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge občine) in Zakona o geodetski dejavnosti (vodenje registra javne infrastrukture), ki jih je dodelila oziroma prenesla v izvajanje izvajalcu gospodarske javne službe, iz česar izhaja, da so stroški teh nalog namesto proračuna občine neupravičeno bremenili izvajalca gospodarske javne službe oziroma cene storitev gospodarskih javnih služb varstva okolja.

Občina v obdobju od leta 2008 do leta 2012 *ni ustrezno določala cen storitev gospodarskih javnih služb varstva okolja*, saj v tem obdobju s splošnim aktom ni opredelila cenovne politike, to je pogojev, kriterijev in meril za določitev nove ali spremenjene cene storitev gospodarskih javnih služb varstva okolja, in postopka za nadzor financiranja in določitev cen storitev teh gospodarskih javnih služb. S tem si občina ni zagotovila niti preglednih finančnih odnosov z izvajalci gospodarskih javnih služb varstva okolja niti podlage za ukrepanje oziroma določitev obsega nadomestila za izvajanje gospodarskih javnih služb varstva okolja in za financiranje teh gospodarskih javnih služb iz proračunskih sredstev v primeru njihove nelikvidnosti v času sprejetih ukrepov kontrole cen oziroma zamrznitve cen storitev gospodarskih javnih služb varstva okolja na podlagi Zakona o kontroli cen.

Občina je v letu 2009 obravnavala predloge o povišanju cen storitev gospodarskih javnih služb varstva okolja, pri tem pa ni primerno zavrnila predloga o povišanju cen storitev odvajanja komunalne in padavinske odpadne vode, saj ni dokumentirala (obrazložila) svoje odločitve o zavrnitvi teh cen, čeprav cene po navedbah izvajalca niso pokrivalo vseh stroškov odvajanja odpadne vode. Občina je sprejela sklepa o določitvi (povišanju) povprečne cene zbiranja in odvoza komunalnih odpadkov in cene odlaganja ostankov komunalnih odpadkov, pri tem pa ni zagotovila uveljavitve teh cen, saj sklepov o povišanju povprečne cene zbiranja in odvoza komunalnih odpadkov in cene odlaganja ostankov komunalnih odpadkov ni objavila v uradnem glasilu občine v skladu z Zakonom o lokalni samoupravi.

Občina v obdobju od leta 2008 do leta 2012 *ni ustrezno nadzirala cen storitev gospodarskih javnih služb varstva okolja*, saj je sprejela sklepa o določitvi (povišanju) povprečne cene zbiranja in odvoza komunalnih odpadkov in cene odlaganja ostankov komunalnih odpadkov, pred tem pa ni opravila nadzora nad finančnim stanjem izvajalca gospodarske javne službe in načrtovanim financiranjem gospodarske javne službe zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov in gospodarske javne službe odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanje komunalnih odpadkov. Občina tako tudi ni ocenila obsega upravičenih stroškov in prihodkov ter vključenega dobička v predlagane (in nato določene) cene storitev teh gospodarskih javnih služb oziroma morebiti dodeljenega prekomernega nadomestila izvajalcu gospodarskih javnih služb.

Občina s pogodbo o najemu infrastrukture gospodarske javne službe odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanje komunalnih odpadkov, sklenjeno 29. 12. 2010 ni zagotovila nadzora nad izvajanjem investicij v infrastrukturo te gospodarske javne službe, saj je na izvajalca gospodarske javne službe poleg izvajanja investicij prenesla tudi naloge vodenja in nadziranja investicij v to infrastrukturo. Pri tem je moral izvajalec gospodarske javne službe brezplačno pripravljati vse podlage in podatke v zvezi z investicijami v

infrastrukturo gospodarske javne službe odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanje komunalnih odpadkov, ki so potrebni za sestavitev letnega proračuna občine, s čimer je s stroški teh občinskih nalog v nasprotju z določbami Zakona o gospodarskih javnih službah obremenila izvajalca oziroma cene storitev te gospodarske javne službe.

Občina s splošnim aktom ni opredelila načina in postopkov finančnega nadzora gospodarskih javnih služb varstva okolja oziroma rednega zbiranja in spremljanja podatkov ter kontroliranja financiranja gospodarskih javnih služb varstva okolja oziroma poslovanja izvajalca gospodarskih javnih služb. Izvajalcu gospodarskih javnih služb tako tudi ni zagotovila pokritja vseh stroškov izvajanja gospodarskih javnih služb varstva okolja s sredstvi iz občinskega proračuna ter tako ni obvladovala tveganja, da se je izguba posameznih gospodarskih javnih služb pokrivala z dobičkom drugih gospodarskih javnih služb (presežek prihodkov nad odhodki je izkazovala gospodarska javna služba oskrbe s pitno vodo) oziroma da so se sredstva, prejeta pri opravljanju posamezne gospodarske javne službe, porabljala za dejavnosti tistih gospodarskih javnih služb, ki so poslovale z izgubo.

4. ZAHTEVA ZA PREDLOŽITEV ODZIVNEGA POROČILA

Občina Brežice mora v roku 90 dni po prejemu revizijskega poročila računskemu sodišču predložiti odzivno poročilo.

Odzivno poročilo mora vsebovati:

1. navedbo revizije, na katero se nanaša,
2. kratek opis nesmotnosti v poslovanju, ki so bile razkrite z revizijo, in
3. izkaz popravljalnih ukrepov.

Izkaz popravljalnih ukrepov mora obsegati navedbo popravljalnih ukrepov in ustrezna dokazila o izvedenih popravljalnih ukrepih za odpravo ugotovljenih nesmotnosti.

Popravljalni ukrepi Občine Brežice se morajo nanašati na predložitev predlogov sprememb občinskih predpisov in načrta aktivnosti za njihovo sprejetje (z navedbo rokov za izvedbo teh aktivnosti ter odgovornih oseb), v katerih bo Občina Brežice:

1. pri oskrbi s pitno vodo v odloku opredelila:
 - način oblikovanja cene za vzdrževanje vodovodnih priključkov – točka 2.1.2.4;
 - način financiranja stroškov vzdrževanja hidrantnega omrežja iz proračuna občine in način oblikovanja cene stroškov porabljene vode iz hidrantov – točka 2.1.2.5;
 - pogoje, ki morajo biti izpolnjeni za financiranje gospodarske javne službe oskrba s pitno vodo iz občinskega proračuna – točka 2.1.2.9;
2. pri odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode v odloku opredelila:
 - način oblikovanja cen posebnih storitev odvajanja in čiščenja industrijske odpadne vode ter odvajanja in čiščenja padavinske vode, ki se odvaja s površin, ki niso javne – točka 2.1.3.2;
 - način oblikovanja cene storitve, vezane na greznice in male komunalne čistilne naprave – točka 2.1.3.5;
 - pogoje, ki morajo biti izpolnjeni za financiranje gospodarske javne službe odvajanje in čiščenje odpadne vode iz občinskega proračuna – točka 2.1.3.6;
3. pri ravnanju s komunalnimi odpadki v odloku opredelila:
 - način financiranja zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov, ki povzročajo čezmerno obremenitev okolja – točka 2.1.4.2;
 - način oblikovanja cen storitev zbiranja ločenih frakcij odpadne embalaže na zbirnih mestih pri uporabnikih gospodarskih javnih služb in pavšalnega plačila (dajatve) za zbiranje kosovnih odpadkov, nevarnih frakcij in ločenih frakcij odpadne embalaže na ekoloških otokih in v zbiralnicah ločenih frakcij – točka 2.1.4.7;

- način oblikovanja cen zbiranja posameznih vrst ločenih frakcij in ostankov komunalnih odpadkov na javnih prireditvah – točka 2.1.4.8;
 - način oblikovanja cen najema kontejnerjev in cen vzdrževanja in zamenjave tipiziranih posod in zabojnikov za prepuščanje mešanih komunalnih odpadkov – točka 2.1.4.9;
 - pogoje, ki morajo biti izpolnjeni za financiranje gospodarske javne službe s področja ravnanja s komunalnimi odpadki iz občinskega proračuna – točka 2.1.4.10;
 - način oblikovanja nadomestila za vodenje in nadzor investicij v infrastrukturo gospodarske javne službe odlaganje komunalnih odpadkov – točka 2.3.1.3;
4. določila način financiranja nalog, ki jih na podlagi javnega pooblastila izvaja izvajalec gospodarskih javnih služb, in drugih strokovno-tehničnih ter razvojnih nalog, prenesenih na izvajalca gospodarskih javnih služb – točke 2.1.2.1, 2.1.2.2, 2.1.2.3, 2.1.3.1 in 2.1.4.1.

Po drugem odstavku 29. člena ZRacS-1 je odzivno poročilo uradna listina, ki jo potrdi odgovorna oseba uporabnika javnih sredstev s svojim podpisom in pečatom.

Računsko sodišče bo ocenilo verodostojnost odzivnega poročila, to je resničnost navedb o popravljalnih ukrepih, in po potrebi opravilo revizijo odzivnega poročila na podlagi četrtega odstavka 29. člena ZRacS-1. Prav tako bo ocenilo zadovoljivost sprejetih popravljalnih ukrepov.

Če odzivno poročilo ne bo predloženo v roku, določenem v tem revizijskem poročilu, stori odgovorna oseba uporabnika javnih sredstev prekršek po tretjem odstavku 38. člena ZRacS-1. Če uporabnik javnih sredstev, ki bi moral predložiti odzivno poročilo, niti v roku 15 dni po izteku roka za predložitev odzivnega poročila računskemu sodišču ne predloži odzivnega poročila, se šteje, da uporabnik javnih sredstev krši obveznost dobrega poslovanja¹²⁶. Opozarjamo, da se neresnične navedbe v odzivnem poročilu obravnavajo kot neresnične navedbe v uradni listini (drugi odstavek 29. člena ZRacS-1).

Če bo računsko sodišče v porevizijskem postopku ugotovilo, da Občina Brežice krši obveznost dobrega poslovanja, bo ravnalo v skladu s sedmim do štirinajstim odstavkom 29. člena ZRacS-1.

¹²⁶ 3. točka prvega odstavka 37. člena Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije.

5. PRIPOROČILA

Občini Brežice priporočamo, naj:

- v Odloku o gospodarskih javnih službah v Občini Brežice ali drugem splošnem aktu občine opredeli pravila oblikovanja, določanja in nadzora cen storitev gospodarskih javnih služb varstva okolja (opredelitev regulacijskega obračunskega obdobja; določitev rokov za predložitev predlogov za spremembo cen storitev gospodarskih javnih služb; določitev višine donosa na vložena sredstva, ki pripada izvajalcu gospodarske javne službe; preverjanje elaboratov o oblikovanju cene izvajanja storitev javne službe);
- v odlokih, ki urejajo gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo, odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode in ravnanja s komunalnimi odpadki, ali drugih splošnih aktih določi način oblikovanja cene obveznih in posebnih storitev gospodarskih javnih služb (določitev upravičenih stroškov cene storitev javne službe ter upravičenih stroškov cene javne infrastrukture; določitev obsega gospodarske javne infrastrukture, ki se uporablja za izvajanje gospodarske javne službe; opredelitev vrst in načina merjenja prihodkov od posebnih storitev in drugih prihodkov, ki znižujejo ceno storitve gospodarske javne službe);
- redno spremlja denarni tok in obseg presežka ali primanjkljaja prejemkov po posamezni dejavnosti (poslovno-izidnem mestu) izvajalca gospodarske javne službe varstva okolja.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena ZRacS-1 ni dopustno izpodbijati pred sodišči in drugimi državnimi organi.

Tomaž Vesel,
generalni državni revizor

Priloga: 1

Poslano:

1. Občini Brežice, priporočeno s povratnico;
1. Državnemu zboru Republike Slovenije, priporočeno;
2. arhivu.

6. PRILOGA

Priloga 1: Cenik storitev ravnanja s komunalnimi odpadki v občini v obdobju od leta 2008 do leta 2012

Vrsta storitve	Cena storitve		Občinska taksa		Okoljska dajatev	
	Gospodinjstvo	Gospodarstvo	Gospodinjstvo	Gospodarstvo	Gospodinjstvo	Gospodarstvo
	v evrih/osebo/ mesec	v evrih/ kvadratni meter	v evrih/osebo/ mesec	v evrih/ kvadratni meter	v evrih/osebo/ mesec	v evrih/ kvadratni meter
1. Odvoz odpadkov po conah						
a) Odvoz iz hišnih posod	1,8018	0,1638	0,3864	0,0386	0,0022	0,0003
b) Odvoz iz skupnih 700-litrskih posod	1,1921	0,1198	0,3864	0,0386	0,0022	0,0003
c) Odvoz iz skupnih 5- ali 7-kubičnih kontejnerjev	0,9097	0,0888	0,3864	0,0386	0,0022	0,0003
2. Odvoz odpadkov iz manjših poslovnih prostorov						
a) Cona A						
	v evrih/kvadratni meter/mesec					
- poslovni prostori nad 100 kvadratnih metrov površine	0,1638		0,0386		0,0003	
	v evrih/mesec					
- poslovni prostori do 30 kvadratnih metrov površine	8,1867		1,9319		0,0127	
- poslovni prostori od 31 do 100 kvadratnih metrov površine	16,3663		3,8609		0,0253	
b) Cona B						
	v evrih/kvadratni meter/mesec					
- poslovni prostori nad 100 kvadratnih metrov površine	0,1199		0,0386		0,0003	

Vrsta storitve	Cena storitve		Občinska taksa		Okoljska dajatev	
	Gospodinjstvo	Gospodarstvo	Gospodinjstvo	Gospodarstvo	Gospodinjstvo	Gospodarstvo
	v evrih/osebo/ mesec	v evrih/ kvadratni meter	v evrih/osebo/ mesec	v evrih/ kvadratni meter	v evrih/osebo/ mesec	v evrih/ kvadratni meter
	v evrih/mesec					
- poslovni prostori do 30 kvadratnih metrov površine	6,0024		1,9319		0,0127	
- poslovni prostori od 31 do 100 kvadratnih metrov površine	12,0051		3,8609		0,0253	
c) Cona C	v evrih/kvadratni meter/mesec					
- poslovni prostori nad 100 kvadratnih metrov površine	0,0888		0,0386		0,0003	
	v evrih/mesec					
- poslovni prostori do 30 kvadratnih metrov površine	4,4543		1,9319		0,0127	
- poslovni prostori od 31 do 100 kvadratnih metrov površine	8,9094		3,8609		0,0253	
3. Odvoz odpadkov s kontejnerji in RIKOPRESS vozili	v evrih/odvoz					
a) odvoz na relaciji 0–5 kilometrov	77,6841		7,7276		0,1645	
b) odvoz na relaciji 5–10 kilometrov	91,5111		7,7276		0,1645	
c) odvoz na relaciji 10–15 kilometrov	99,724		7,7276		0,1645	
d) odvoz na relaciji 15–20 kilometrov	116,6587		7,7276		0,1645	
e) odvoz na relaciji 20–25 kilometrov	124,6983		7,7276		0,1645	

Vrsta storitve	Cena storitve		Občinska taksa		Okoljska dajatev	
	Gospodinjstvo	Gospodarstvo	Gospodinjstvo	Gospodarstvo	Gospodinjstvo	Gospodarstvo
	v evrih/osebo/ mesec	v evrih/ kvadratni meter	v evrih/osebo/ mesec	v evrih/ kvadratni meter	v evrih/osebo/ mesec	v evrih/ kvadratni meter
				v evrih/uro		
f) zbiranje in odvoz z NORBO in RIKOPRESS vozili	211,2145		19,3191		0,1645	
g) dodatek k e) točki za odvoz ob sobotah, nedeljah ali prazniki	31,51					
				v evrih/kilogram		
h) zbiranje in odvoz z NORBO in RIKOPRESS vozili	0,0804		0,0079		0,0002	
4. Mesečna najemnina kontejnerja						
				v evrih/mesec		
- kontejner do 700 litrov	2,5759					
- kontejner nad 700 litri	12,4952					
				v evrih/kontejner		
5. Pranje kontejnerjev	9,5558					
6. Režijske ure delavcev						
				v evrih/uro		
- ura nekvalificiranega in polkvalificiranega delavca	10,8496					
- ura kvalificiranega in visokokvalificiranega delavca	14,6052					

Vir: cenik izvajalca GJS

*Bdimo nad potmi
javnega denarja*

Računsko sodišče Republike Slovenije
The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0) 1 478 58 00
fax: +386 (0) 1 478 58 91
sloaud@rs-rs.si
www.rs-rs.si